

การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชี
ของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวทิวาพรรณ อณรงค์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

พฤษภาคม 2547

การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชี
ของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี

บทคัดย่อ
ของ
นางสาวทิวาพรรณ อณรงค์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
พฤษภาคม 2547

ทิวาพรรณ อนุวงศ์. (2547), การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่
เรียนสาขาบัญชี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
รองศาสตราจารย์ ดร. ส.วาสนา ประवालพฤษ์.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบองค์ประกอบ
คุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็น นักศึกษาวิทยาลัย
รัตนบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาบัญชี ชั้นปีที่ 2-4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546
จำนวน 500 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะนักบัญชี
ของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 มาตรา
จำนวน 75 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .9387 ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ
ครั้งนี้ สกต้องค์ประกอบด้วยวิธีแกนสำคัญและใช้การหมุนแกนแบบออโรทอนอล โดย
วิธีแวนแมกซ์ เปรียบเทียบคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชีที่มีเพศต่างกัน
ด้วยสถิติ t - test

ผลการศึกษาพบว่า

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี มี
องค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ คือ 1) ความอดทน 2) ความสามารถทั่วไป 3) มนุษยสัมพันธ์
4) ความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี 5) ความรับผิดชอบ 6) ความซื่อสัตย์ 7)การอยู่ร่วมกัน
ในสังคมและ 8) ความขยันหมั่นเพียร
2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชีที่มีเพศต่างกัน
พบว่า คุณลักษณะด้านความสามารถทั่วไปและด้านความซื่อสัตย์ มีความแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความอดทน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้
ความสามารถทางบัญชี ด้านความรับผิดชอบ ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมและด้านความ
ขยันหมั่นเพียร มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

THE ACCOUNTANT CHARACTERISTIC OF THE STUDENTS
MAJORING IN ACCOUNTING : A FACTOR ANALYSIS

AN ABSTRACT
BY
MISS TIWAPUN ANUWONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University
MAY 2004

Tiwapun Anuwong. (2004). *The Accountant Characteristic of the Students Majoring in Accounting : a Factor Analysis*. Master Project, M.Ed.(Educational Measurement). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Project Advisor : Associate Professor Dr. Sor Wasna Pravalpruk,

The purpose of this study was to analyze and compare the Accountant characteristic of the students majoring in accounting. Simple random sampling of 500 undergraduate students years 2-4 of Business Administration Program in Accounting, Ratanabundit College, academic year 2003 was used to selected as sample of the study.

The instrument use was the 5 likert-type scale questionnaire of 75 items constructing by the researcher. The reliabilities of the questionnaire was at .9387. Factor analysis was performed using the principal component analysis with the orthogonal rotation by varimax method . Statistics t – test was applied to compare the difference of Accountant character between male and female.

The results of this study were as follows :

1. There were factors of Accountant characteristics of accounting students. They were: 1) Endurance 2) Proficiency 3) Human relationship 4) Proficiency of account 5) Responsibility 6) Restrain 7) The need for Acceptance and 8) Sedulous.
2. There were comparing the Accountant characteristics of accounting the students differentiated by sex : proficiency and restrain other were significantly different at .05 level, their endurance human relationship proficiency of account responsibility The need for acceptance and sedulous not significantly.

การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชี
ของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวทิวาพรรณ อณรงค์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์ ประธานควบคุมสารนิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ
ช่วยเหลือและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และเอื้ออาทรแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง
ในความเมตตาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ วิทยุญา วิศาลาภรณ์ และ อาจารย์ ดร.สุพร
เช็มเฮง กรรมการในการสอบสารนิพนธ์ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงสารนิพนธ์ให้สำเร็จ
ลุล่วงไปด้วยดีอันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาตรวจคุณภาพของเครื่องมือและให้
คำแนะนำต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณ อธิการบดี
วิทยาลัยรัตนบัณฑิต ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ นักศึกษาสาขาบัญชี ที่ให้ความร่วมมือในการ
ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ พี่น้องวัดผลการศึกษา ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลืองานวิจัย คอยให้กำลังใจ
และแสดงความห่วงใยผู้วิจัยเสมอมา

ประการสุดท้าย ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ได้ให้กำลังใจ ความช่วยเหลือ
ทุนทรัพย์แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณบงกช อนุวงศ์ และคุณจตุรงค์ วินทะไชย ที่เป็นกำลังใจที่ดี
ตลอดมาทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าประโยชน์และความดีที่ได้รับจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา
และผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจ อบรม สั่งสอน ให้ความช่วยเหลือให้ผู้วิจัยได้มี
ความมานะพยายาม มีความอดทนจนประสบความสำเร็จในการศึกษาผู้วิจัยสำนึกในความกรุณา
และซาบซึ้งใจในทุกท่านด้วยความจริงใจขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ทิวาพรรณ อนุวงศ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
การบัญชี.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับการบัญชี.....	5
กฎหมายเกี่ยวกับการบัญชี.....	9
คุณลักษณะของพนักงานบัญชี.....	15
การวิเคราะห์องค์ประกอบ... ..	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	28
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	28
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	32
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	62
	สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	62
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	63
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	63
	การวิเคราะห์ข้อมูล	64
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	64
	อภิปรายผล	65
	ข้อเสนอแนะ	66
	บรรณานุกรม.....	67
	ภาคผนวก.....	69
	ภาคผนวก ก แบบสอบถามคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี..	71
	ภาคผนวก ข ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม.....	76
	ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	81
	ภาคผนวก ง หนังสือขออนุมัติในการเก็บข้อมูล.....	83
	ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	86

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	คุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี.....	21
2	ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะนักบัญชี.....	35
3	ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะนักบัญชีรายด้าน.....	36
4	ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะนักบัญชีรายข้อ	37
5	จำนวนองค์ประกอบ ค่าความร่วมกัน ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน.....	39
6	เมตริกองค์ประกอบ	42
7	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .30 ขึ้นไป	45
8	องค์ประกอบที่ 1	50
9	องค์ประกอบที่ 2	52
10	องค์ประกอบที่ 3	53
11	องค์ประกอบที่ 4	54
12	องค์ประกอบที่ 5	55
13	องค์ประกอบที่ 6	56
14	องค์ประกอบที่ 7	57
15	องค์ประกอบที่ 8	58
16	ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนองค์ประกอบ.....	60
17	คำอธิบายจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ	76

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดง Scree plot	41

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องอย่างไม่หยุดยั้ง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม นอกจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้ว ยังเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกรอบวิชาชีพของมนุษย์ การใช้ทรัพยากรมนุษย์ในการทำงานก็จะลดน้อยลง มีการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรที่มีเทคโนโลยีสูงและความทันสมัยเข้าทดแทนแรงงานมนุษย์ ดังนั้นการพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านอาชีพการทำงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น

การประกอบอาชีพเป็นสิ่งสำคัญต่อมนุษย์ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้และมนุษย์ได้ใช้เวลาว่าหนึ่งในสามของชีวิตในการประกอบอาชีพ นอกเหนือจากเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจแล้ว การประกอบอาชีพยังทำให้มนุษย์รู้สึกว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม สร้างความภาคภูมิใจและทำให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และในโลกแห่งการทำงานที่มีการแข่งขันกันสูงเพื่อความอยู่รอดและฐานะทางสังคมที่สูงขึ้นและคนในสังคมมีความต้องการทางด้านวัตถุ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องและการได้มาของสิ่งที่ตนต้องการ ทำให้การดำเนินชีวิตมุ่งเน้นเพื่อการอยู่รอดอย่างสุขสบายแต่อย่างเดียว การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน การเอารัดเอาเปรียบ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ทำให้บุคคลในสังคมขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ขาดคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.2543 : 8) การที่บุคคลในประเทศมีลักษณะเช่นนี้จะส่งผลต่อวิชาชีพต่าง ๆ ที่บุคคลเหล่านั้นต้องประกอบอาชีพ

อาชีพนักบัญชี เป็นอาชีพที่ถูกมองว่าไม่มีความสำคัญ แต่แท้จริงแล้วอาชีพนักบัญชีมีความสำคัญในองค์กรธุรกิจไม่ว่าเอกชน หรือรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะที่มีการแข่งขันกันสูงในทางธุรกิจ รวมทั้งปัจจุบันมีการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศ องค์กรต่าง ๆ มีความจำเป็นต้องมีการวางแผนและปรับตัวเองอย่างมากเพื่อให้สามารถอยู่รอดได้ในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ซึ่งการวางแผนและการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมได้เพียงใดนั้น ต้องอาศัยข้อมูลทางการเงินเป็นปัจจัยที่สำคัญเป็นอันดับหนึ่ง และที่ขาดไม่ได้คือ ผู้ที่จะทำการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และนำข้อมูลเหล่านั้นมาเสนอในรูปแบบของรายงานทางการเงิน ซึ่งผู้คนเหล่านั้นก็คือ นักบัญชี ตั้งแต่ในอดีต นักบัญชีเป็นเพียงผู้รวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้น และเสนอรายงานให้แก่ส่วนราชการตามที่กฎหมายกำหนด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ

บริษัทว่าจ้างนักบัญชีไว้เพื่อจัดทำบัญชีสำหรับใช้ในการเสียภาษีอย่างเดียว แต่ความจริงแล้ว อาชีพนักบัญชีมีความสำคัญต่อประเทศมาก เพราะหากนักบัญชีไม่มีจริยธรรม ศีลธรรม จะทำให้ประเทศชาติเกิดความเสียหายอย่างยิ่ง อาทิ ปัญหาการตกแต่งบัญชีเพื่อการเสียภาษีอากรที่ลดลงจากความเป็นจริงของบริษัทเอกชนบางแห่ง ซึ่งทำให้รัฐบาลสูญเสียรายได้จากภาษีอากรเหล่านั้น หรือบางบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ที่มีการตกแต่งบัญชี ทำให้งบการเงินปรากฏมีหนี้สินน้อยกว่าความเป็นจริง เป็นผลเสียแก่ผู้ที่จะเข้าลงทุนในบริษัทเหล่านั้น ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเกิดมาจากความร่วมมือของเจ้าของกิจการและผู้รับทำบัญชีซึ่งรู้เห็นเป็นใจในการทุจริตต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ ผิดต่อมารยาทนักบัญชี

หากนักบัญชีบางคนที่ปฏิบัติงานโดยมุ่งหวังแต่เพียงการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ในระยะสั้นอย่างไม่คำนึงถึงชื่อเสียงเกียรติคุณ โดยรวมแห่งวิชาชีพของตน ทั้งปฏิบัติงานโดยไม่คำนึงถึงมารยาทแห่งวิชาชีพทำให้ภาพรวมของวิชาชีพการบัญชีในสายตาของผู้ประกอบวิชาชีพอื่นเป็นไปในลักษณะที่เป็นวิชาชีพที่มีปัญหาและถูกกล่าวหาว่ามาตรฐานของวิชาชีพการบัญชีต่ำ ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป เหมือนเช่นในประเทศที่พัฒนาการทางเศรษฐกิจ และธุรกิจก้าวหน้า เช่นประเทศในยุโรป สหรัฐอเมริกา

จากการกล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า วิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพที่สำคัญในระบบเศรษฐกิจไทย และสังคมไทย จึงจำเป็นที่จะต้องใช้นักวิชาการที่มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งไม่แตกต่างจากวิชาชีพอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะของนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ สาขาบัญชี ซึ่งผลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรทางการศึกษาต่าง ๆ ที่จะผลิตบัณฑิตในสาขาวิชานี้ให้มีคุณลักษณะที่สังคมต้องการ และตัวผู้ที่สนใจจะเลือกเรียนสาขาบัญชีเพื่อนำไปประกอบอาชีพนี้ในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชีที่ดีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบลักษณะองค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชีที่ดีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี ว่ามีองค์ประกอบใดบ้าง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ในการคัดเลือกบุคคล และเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรทางด้านนี้ให้มีคุณลักษณะของนักบัญชีที่ดี
2. เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะของนักบัญชีที่ดี

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาบัญชี ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 มีจำนวนนักศึกษารวมทั้งสิ้น 1,374 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาบัญชี ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 500 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของพนักงานบัญชี แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ความสามารถทั่วไป
2. ความซื่อสัตย์
3. ความรับผิดชอบ
4. ความอดทน
5. ความมีมนุษยสัมพันธ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบ หมายถึง วิธีการทางสถิติที่ช่วยค้นหาลักษณะของตัวแปรหลาย ๆ ตัวที่มีความสัมพันธ์กันเพื่อให้ได้คุณลักษณะภายในที่ต้องการศึกษา

2. นักบัญชี หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่ว่าจะได้กระทำในฐานะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม

2.1 ด้านความสามารถทั่วไป หมายถึง การแสดงออกของบุคคลที่มีความรอบรู้ในงาน เข้าใจงานอย่างแท้จริง เฉลียวฉลาด เก่งคำนวณ เป็นคนช่างสังเกต สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้สำเร็จ ติดตามข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสายงานที่ตัวเองปฏิบัติ มีระเบียบแบบแผน ยึดระเบียบและแนวทางที่ถูกต้องอย่างมีเหตุผล มีความคิดสร้างสรรค์

2.2 ความซื่อสัตย์ หมายถึง การแสดงออกถึงพฤติกรรมของบุคคลที่ยึดหลักแห่งคุณธรรม และแสดงถึงความซื่อสัตย์ การพูดความจริง การยอมรับผิด มีจิตใจที่มั่นคง ไม่ผันแปร ไปตามความต้องการของตนเองหรือบุคคลอื่น ตรงไปตรงมาไม่หลอกลวงผู้อื่น ไม่มีเล่ห์เหลี่ยมคดโกง ไม่หาผลประโยชน์เอารัดเอาเปรียบผู้อื่นในทางมิชอบ

2.3 ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงออกของบุคคลได้แก่ เอาใจใส่ต่อหน้าที่การงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อผลงานนั้น ๆ ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวเคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ และมีวินัยในตนเอง มีอารมณ์หนักแน่น เมื่อเผชิญกับอุปสรรค รู้จักหน้าที่และการกระทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี มีความเพียรพยายาม มีความละเอียดรอบคอบ ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดีขึ้นทั้งของตนเองและสังคม ตรงต่อเวลา และยอมรับผลการกระทำของตน ไม่เปิดเผยความลับของลูกค้า

2.4 ด้านความอดทน หมายถึง การแสดงออกถึงความทนทานของร่างกายและจิตใจในการทำงาน ทุกอย่างด้วยความเข้มแข็ง ขยันหมั่นเพียร ใช้สติปัญญาควบคุมตนเองให้อยู่ในอำนาจเหตุผลไม่หวั่นไหวต่ออารมณ์หรือถ้อยคำที่ทำให้เจ็บแค้นใจและอดทนในการทำงานที่อยู่ภายใต้ความกดดันและลักษณะซ้ำ ๆ

2.5 ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การแสดงออกถึงความมีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส บุคลิกภาพที่ดี มีจิตใจโอบอ้อมอารีเอื้ออาทรต่อเพื่อนร่วมงานและลูกค้า ไม่เอารัดเอาเปรียบหรือชิงดีชิงเด่นกับเพื่อนร่วมงาน

3. นักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี หมายถึง นักศึกษาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาบัญชี ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2- 4 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

4. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีคุณลักษณะน้อยปริญญาโททางการวัดผลการศึกษานาน 3 ท่าน และผู้ที่จบปริญญาโททางบัญชีหรือผู้มีประสบการณ์สอนด้านบัญชีอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 2 ท่าน รวมทั้งสิ้น 5 ท่าน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ ดังนี้

1. การบัญชี

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบัญชี

1.2 กฎหมายเกี่ยวกับการบัญชี

1.3 คุณลักษณะของพนักงานบัญชี

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การบัญชี

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบัญชี

คณะกรรมการบัญชีตีพิมพ์บัญชีของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (2530 : 2) ได้ให้คำจำกัดความว่า การบัญชี เป็น ศิลปะของการเก็บรวบรวม บันทึก จำแนก และนำเสนอข้อมูลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปตัวเงิน ผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชีก็คือ การให้ข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคคลหลายฝ่าย และผู้สนใจในกิจกรรมของกิจการ

เมธากุล เกียรติกะจาย (2529:29) ได้กล่าวถึงความหมายของการบัญชีไว้ว่า การบัญชีหมายถึง ทะเบียน สมุดหรือกระดาษที่จดรายชื่อจำนวน ส่วนในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ การบัญชี หมายถึง งาน หรือศิลปะของนักบัญชี และนักบัญชีหมายถึง ผู้ทำ ตรวจ หรือ เชี่ยวชาญในการบัญชี หรือผู้มีอาชีพในการจัดทำบัญชี หรือตรวจสอบบัญชีของร้านค้า ธนาคาร หรือของรัฐ ต่อมาใน ค.ศ.1941 สมาคม AICPA ให้คำจำกัดความของการบัญชีไว้ว่า การบัญชีเป็นศิลปะของการนำรายการหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการเงินมาจดบันทึก และจัดให้เป็นหมวดหมู่พร้อมทั้งสรุปผลในรูปจำนวนเงินตลอดจนการวิเคราะห์ความหมายจากผลนั้นด้วย จากคำจำกัดความนี้จะเห็นได้ว่ายังไม่เหมาะสมเพราะประการแรกการบัญชีไม่ใช่ศิลปะคำว่า ศิลปะนั้นมักจะหมายถึง การแสดงซึ่งก่อให้เกิดความงดงาม น่าชื่นชม หรือเกิดการสะท้อนอารมณ์ แต่การบัญชีไม่มีลักษณะเช่นนั้น ประการที่สอง การบัญชีเป็นไปอย่างมีหลักเกณฑ์ มีระเบียบแบบแผน และประการสุดท้าย ข้อมูลทางการบัญชีเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจวางแผน และควบคุมกิจการ

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งสหรัฐอเมริกา (1973: 30)
(The American Institute of Certified Public Accountants หรือ AICPA) ได้ให้คำนิยามว่า การบัญชีหมายถึง

1. การรวบรวมข้อมูลทางการเงิน
2. การวิเคราะห์ว่าข้อมูลใดบ้างที่มีความหมายต่อผู้ตัดสินใจแต่ละกลุ่ม
3. การเสนอข้อมูลที่มีความหมายในรูปแบบที่เหมาะสมไปยังผู้ตัดสินใจ
4. การช่วยเหลือและแนะนำผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน ในการแปลความหมายข้อมูลนั้นเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในขั้นตอนของการตัดสินใจได้

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (2538 : 20) (The Institute of Certified Accountants and Auditor of Thailand หรือ ICAAT) ได้ให้คำจำกัดความของการบัญชีไว้ว่า การบัญชี คือ ศิลปะของการเก็บรวบรวม บันทึก จำแนก และทำสรุปข้อมูลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปตัวเงิน ผลขั้นสุดท้ายของการบัญชีก็คือการให้ข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคคลหลายฝ่าย และผู้ที่สนใจในกิจกรรมของกิจการ

เบญจมาศ พงศ์ติวัฒนากุล (2535: 2) ได้กล่าวถึงความหมายของการบัญชีไว้ว่า การบัญชี (Accounting) เป็นศิลปะของการบันทึกรายการค้าต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับจ่ายเงิน สิ่งของและสิทธิที่มีมูลค่าเป็นเงินไว้ในสมุดบัญชีอย่างสม่ำเสมอ อย่างเป็นระเบียบถูกต้องตามหลักการ และสามารถแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการในระยะหนึ่งได้

สมเดช โรจน์คุรีเสถียร (2542 :9) ได้ให้ความหมายว่า การบัญชี หมายถึง การนำรายการและเหตุการณ์ทางการเงินมาจัดบันทึก จัดหมวดหมู่ สรุปผลและวิเคราะห์ตีความหมายอย่างมีหลักเกณฑ์ การเก็บรวบรวม บันทึก จำแนกและทำสรุปผลข้อมูลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปของตัวเงินผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชีคือการให้ข้อมูลทางการเงินซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคคลหลายฝ่าย และผู้ที่สนใจในกิจกรรมของกิจการ

สุพัฒน์ อุปนิขิต (2540:11) ได้ให้ความหมายว่า การบัญชี หมายถึง การวิเคราะห์จัดบันทึกรายการค้าไว้เป็นหมวดหมู่และประเภท รวมถึงรายการอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาสรุปผลการดำเนินงานและแสดงฐานะทางการเงินของกิจการค้าแต่ละรูปแบบหรือหมายถึง ศิลปะวิชาการ และหน้าที่งานเกี่ยวกับการริเริ่มรายการและเหตุการณ์ทางการเงินโดยใช้หน่วยเป็นเงินตรา การตรวจสอบอนุมัติ การจัดบันทึก การจัดหมวดหมู่ การเรียบเรียงการสรุปผล การวิเคราะห์ การตีความ การแปลความผลดังกล่าวและการเสนอข้อมูลเหล่านั้นอย่างมีหลักเกณฑ์ตามความต้องการของฝ่ายบริหารและการดำเนินงานของกิจการเพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายงานที่จะต้องเสนอตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย

เสาวนีย์ เตียวสมบุญ (2542 :1-2) ได้กล่าวถึงความหมายของการบัญชีไว้ดังนี้

1. การจดบันทึก (Recording) หมายถึง การนำเอารายการค้าที่เกิดขึ้น ตามเอกสารหลักฐานมาจดบันทึกในสมุดรายการขั้นต้น คือ สมุดรายวันตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2. การจัดหมวดหมู่ (Classifying) หมายถึง การนำข้อมูลที่จดบันทึกในสมุดรายการขั้นต้นมาจำแนกหมวดหมู่ในสมุดรายการชั้นปลายคือ บัญชีแยกประเภท โดยจำแนกออกเป็น 5 หมวด คือ หมวด สินทรัพย์ หมวดหนี้สิน หมวดทุน หมวดรายได้ และหมวดค่าใช้จ่าย

3. การสรุปผล (Summarizing) หมายถึง การนำเอาข้อมูลที่จัดเป็นหมวดหมู่เรียบร้อยแล้วนั้น ไปจัดทำเป็นรายงานทางการเงินหรืองบการเงิน ซึ่งได้แก่ งบกำไรขาดทุน และงบดุล

4.การวิเคราะห์แปลความ (Analysis and Interpreting) หมายถึง การนำเอาข้อมูลในงบการเงิน คือ งบกำไรขาดทุน และงบดุล ไปวิเคราะห์ในรูปของอัตราส่วน (Ratio) หรือ แนวโน้ม (Trend) เพื่อประโยชน์ในการวางแผนของธุรกิจ หรือดูการเจริญเติบโตของธุรกิจ

อัญชลี พิพัฒน์เสริม (2542:5) ได้กล่าวว่า การบัญชี คือ การให้บริการโดยการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของธุรกิจไปยังบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้นจากคำจำกัดความและความหมายของคำว่า “การบัญชี” จากบุคคลและสถาบันต่าง ๆ สามารถนำมาสรุปและให้ความหมายได้ดังนี้

การบัญชี (Accounting) คือ การจดบันทึกรายการค้าของกิจการ การจัดจำแนกรายการค้าออกเป็นหมวดหมู่ รวมทั้งสรุปผลการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของกิจการ การวิเคราะห์ และแปลความหมายจากข้อมูลทางบัญชีซึ่งผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบัญชีคือ นักบัญชี

วัตถุประสงค์ของการทำบัญชี

วัตถุประสงค์ของการทำบัญชี คือ การรายงานข้อมูลทางการเงินให้กับบุคคลหน่วยงาน ซึ่งอาจเป็นผู้ใช้ภายนอก หรือภายในกิจการ ที่สนใจในผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการ ดังนั้นจึงแบ่งกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ใช้ภายนอกและผู้ใช้ภายใน ข้อมูลทางการเงินจึงเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจ การรายงานข้อมูลทางการเงินมีวัตถุประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล

วัตถุประสงค์ต่อผู้ใช้อย่างนอก ผู้ใช้ภายนอก ได้แก่ ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ ลูกค้า พนักงาน และลูกจ้างสถาบันการเงิน นักวิเคราะห์ ที่ปรึกษาการลงทุน หน่วยงานราชการ ตัวแทนของผู้ถือหุ้นและเจ้าหนี้ รวมทั้งบุคคลอื่นที่สนใจข้อมูลทางการเงินของกิจการ จะเห็นได้ว่าผู้ใช้อย่างนอกคือบุคคลต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ผู้บริหารของกิจการนั้นวัตถุประสงค์ของการบัญชีต่อผู้ใช้อย่างนอก มีดังนี้ ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุนและให้สินเชื่อ ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินกระแสเงินสด ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรของกิจการข้อมูลทางการเงิน เกี่ยวกับทรัพยากร ทางเศรษฐกิจของกิจการ สิทธิเรียกร้องต่อทรัพยากรหรือภาระ

ผูกพันของกิจการ รวมทั้งเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในทรัพยากร และสิทธิเรียกร้องในทรัพยากรอันเนื่องมาจากเหตุการณ์และสถานการณ์แวดล้อมที่เกิดขึ้น

วัตถุประสงค์ต่อผู้ใช้ภายใน ผู้ใช้ภายในก็คือฝ่ายบริหารกิจการนั้น ๆ นั่นเอง ซึ่งฝ่ายบริหารอาจแบ่งได้หลายระดับ ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง และระดับต้น ซึ่งวัตถุประสงค์ของการบัญชีต่อผู้ใช้ภายในก็เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและควบคุมกิจการนั้น ๆ ทั้งนี้ข้อมูลที่ให้ผู้บริหารแต่ละระดับจะมีความแตกต่างกันตามหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ตัวอย่างของการใช้ข้อมูลเพื่อการวางแผนและควบคุมในด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผนกำไร การวางแผนด้านการจัดหาเงินทุน การวางแผนและควบคุมด้านงบประมาณ การปรับปรุงกิจการ การยกเลิกส่วนงาน เป็นต้น

ประโยชน์ของการบัญชี

พยอม สิงห์เสนห์ (2518 : 2) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบัญชีไว้ว่า

การบัญชี เป็นวิธีการเก็บรวบรวมสถิติอย่างหนึ่ง ซึ่งจะใช้เป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารงานในการควบคุมให้กิจการดำเนินไปโดยมีประสิทธิภาพ การบัญชีที่ทำไว้อย่างเรียบร้อยจะช่วยป้องกันการผิดพลาดในการทำงาน เช่น ไม่หลงลืมจ่ายค่าใช้จ่ายซ้ำสองครั้ง และใช้ตรวจสอบความถูกต้องได้ภายหลัง รายละเอียดต่าง ๆ ที่ปรากฏในบัญชี จะเป็นประโยชน์ในการคำนวณผลกำไร หรือ ขาดทุนของกิจการสำหรับระยะเวลา ทำให้ทราบถึงฐานะการเงินของกิจการในขณะหนึ่งขณะใดได้ คือ แสดงให้กับ ผู้บริหารงานหรือเจ้าของกิจการทราบว่า ช่วงเวลานี้กิจการค้ำมีทรัพย์สินประเภทใดบ้างเป็นจำนวนเท่าใด

อังสุณี เกตุทัต และคณะ (2532 : 2) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบัญชีไว้ว่า การบัญชีมีประโยชน์กับบุคคลหลายฝ่าย กล่าวคือ ฝ่ายบริหารสามารถนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในการตัดสินใจวางแผนดำเนินงาน นักลงทุนสามารถใช้ข้อมูลทางการบัญชี เป็นเครื่องมือช่วยพิจารณาประกอบการตัดสินใจลงทุนเพิ่ม หรือคำนวณผลประโยชน์ที่ได้จากการลงทุนหรือการควบคุมธุรกิจ รัฐบาลใช้ข้อมูลทางการบัญชีเป็นเครื่องมือในการเก็บภาษี เจ้าหน้าที่ใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการพิจารณาให้สินเชื่อ

เบญจมาศ พงศ์ติวัฒนากุล (2535 : 2) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบัญชีไว้ว่า ช่วยให้เจ้าของกิจการสามารถควบคุม รักษา สินทรัพย์ของกิจการได้ถูกต้อง ช่วยให้ทราบผลการดำเนินงานของกิจการ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งว่า มีผลกำไรหรือขาดทุนจำนวนเงินเท่าใด การรวบรวมข้อมูลและสถิติของบัญชี เป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้บริหารสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ทราบฐานะการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่งว่า กิจการมีสินทรัพย์หนี้สิน และทุน ซึ่งเป็นส่วนของเจ้าของกิจการ เป็นจำนวนเท่าใด การทำบัญชีได้อย่างถูกต้องสามารถป้องกันการทุจริตได้

สุชาติ เหล่าปรีดา (2536 : 2) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของบัญชีไว้ว่า การบัญชีมี

ประโยชน์ต่อการให้คำตอบในลักษณะต่าง ๆ กับบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย เช่น ฝ่ายบริหารอาจต้องการทราบว่ากิจการมีสินทรัพย์และหนี้สินอยู่เท่าใด อยู่ในรูปของสินทรัพย์อะไรบ้าง หนี้สินอะไรบ้าง มีกำไรขาดทุนเป็นอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาเจ้าหนี้ต้องการทราบถึงสภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไรว่าเป็นอย่างไร

หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป หรือมาตรฐานการบัญชี เป็นกฎเกณฑ์ที่ยอมรับกันโดยทั่วไปของนักบัญชีในเรื่องเกี่ยวกับหลักการบัญชี และวิธีปฏิบัติทางการบัญชี

หลักการบัญชีดังกล่าวมี 6 ประการดังนี้

1. หลักการราคาทุน
2. หลักการเกิดขึ้นของรายได้
3. หลักการเปรียบเทียบรายได้กับค่าใช้จ่าย
4. หลักความสม่ำเสมอ
5. หลักการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ
6. หลักฐานอันเที่ยงธรรม

1.2 กฎหมายเกี่ยวกับการบัญชี

ในการจัดทำบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี ข้อกำหนด ระเบียบ คำสั่ง ประกาศของกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ไม่ว่าจะเป็นการบันทึกบัญชี การทำงานการเงิน หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชีความรู้ที่นักบัญชีควรทราบ ในการจัดทำบัญชีตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศอธิบดีกรมทะเบียนการค้า ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 เป็นแม่บทของกฎหมายเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีจนถึงปัจจุบัน กระทรวงพาณิชย์ได้พิจารณาเห็นสมควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าว โดยได้นำเสนอ พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ออกมาใช้แทนภายใน 90 วันนับจากวันที่ ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งได้ลงในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2543 และมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม 2543 เป็นต้นไป

1.2.1 ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

ในการจัดทำบัญชีของธุรกิจกฎหมายได้กำหนดให้ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี จะเป็นผู้รับผิดชอบที่ต้องจัดให้มีการทำบัญชีสำหรับการประกอบธุรกิจของตนเอง ซึ่งผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ได้แก่

1. ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน
2. บริษัทจำกัด

3. บริษัทมหาชนจำกัด
4. นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย
5. กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร
6. ในกรณีผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีประกอบธุรกิจเป็นประจำในสถานที่หลายแห่งแยกจากกัน ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการธุรกิจในสถานที่นั้นเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี
7. ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเป็นกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ให้บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของกิจการนั้นเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี
8. รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้บุคคลธรรมดาใด หรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนประกอบธุรกิจในประเทศไทย ตามเงื่อนไขใดเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี โดยให้ประกาศล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 6 เดือน ก่อนวันใช้บังคับ

1.2.2 ผู้ทำบัญชี

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มี ผู้ทำบัญชี ซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนด เพื่อจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ และมีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริง และถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะเป็นผู้ทำบัญชีสำหรับกิจกรรมของตนเองก็ได้ ผู้ทำบัญชีต้องจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน พระราชบัญญัตินี้ และมีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้อง ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีจะต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีภายใน

1 ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ในกรณีที่มีความจำเป็นโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีจะขยายกำหนดระยะเวลาออกไปอีกได้แต่ต้องไม่เกิน 1 ปี ถ้าผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะเป็นผู้ทำบัญชีสำหรับกิจการของตนเองก็ได้

ผู้ทำบัญชีแห่งพระราชบัญญัตินี้ หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่ว่าจะได้กระทำในฐานะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม โดยผู้ทำบัญชีจะต้องมีคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี ในกรณีที่ผู้ใดเป็นผู้ทำบัญชีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไม่น้อยกว่า 5 ปี แต่ไม่มีคุณสมบัติของการเป็นผู้ทำบัญชี หากประสงค์จะเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป ให้แจ้งต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดต่อไปโดยจะต้องแจ้งต่ออธิบดีภายใน 60 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและเมื่อผู้นั้นเข้ารับการอบรมและสำเร็จการอบรมตามหลักเกณฑ์

วิธีการ และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนดแล้ว ให้ผู้นั้นเป็นผู้ทำบัญชีต่อไปได้เป็นเวลา 8 ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้บังคับ หน้าที่ของ ผู้ทำบัญชี มีหน้าที่ตามกฎหมายดังนี้

1. ต้องจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน ในการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีนั้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดข้อยกเว้นให้ผู้ทำบัญชีไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือส่วนใดส่วนหนึ่ง

2. ในการลงรายการในบัญชี ผู้ทำบัญชีต้องลงรายการเป็นภาษาไทยหากลงรายการเป็นภาษาต่างประเทศให้มีภาษาไทยกำกับ หรือลงรายการเป็นรหัสบัญชีให้มีคู่มือคำแปลรหัสที่เป็นภาษาไทยไว้ และรวมถึงการลงรายการในบัญชีต้องเขียนด้วยหมึก พิมพ์ดีดตีพิมพ์ หรือทำด้วยวิธีอื่นใดที่ได้ผลในทำนองเดียวกัน

พระราชบัญญัติการบัญชีได้ให้ความหมาย ผู้ทำบัญชี หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่ว่าจะ ได้กระทำในฐานะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตามผู้ทำบัญชีจึงเป็นผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของนิติบุคคลเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี ซึ่งผู้ทำบัญชีจะเป็นพนักงาน ลูกจ้างที่ได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนของนิติบุคคล หรือผู้รับทำบัญชีอิสระ หรือสำนักงานรับทำบัญชีก็ได้สรุปได้ว่า ผู้ทำบัญชีหมายถึง

1. ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี สมุห์บัญชี หัวหน้าแผนกบัญชี หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว กรณีที่เป็นพนักงานของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

2. หัวหน้าสำนักงาน กรณีที่เป็นสำนักงานบริการรับทำบัญชีที่มีได้จัดตั้งในรูปคณะบุคคล

3. ผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งรับผิดชอบในการให้บริการรับทำบัญชี กรณีที่เป็นสำนักงานบริการรับทำบัญชีที่จัดตั้งในรูปคณะบุคคล

4. กรรมการหรือผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งรับผิดชอบในการให้บริการรับทำบัญชีกรณีที่เป็นสำนักงานบริการรับทำบัญชีที่จดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคล

5. บุคคลธรรมดา กรณีที่เป็นผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระ

1.2.3 มารยาทของผู้สอบบัญชี

การตรวจสอบบัญชี ไม่ใช่เป็นธุรกิจที่ทำหน้าตรวจสอบเท่านั้น แต่เป็นวิชาชีพอิสระที่ได้รับความเชื่อถือจากบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและมีต่อตัวผู้สอบบัญชี ทั้งคุณสมบัติและ

ความสามารถเชี่ยวชาญด้านบัญชี โดยเฉพาะความเป็นอิสระจากกิจการผู้จ้างงาน ทำให้ผลงาน การสอบบัญชีเป็นที่เชื่อถือได้ ดังนั้นสมาคมวิชาชีพของผู้ตรวจสอบบัญชีและสถาบันควบคุมวิชาชีพนี้ จึงได้กำหนดมาตรฐานการมารยาทของผู้สอบบัญชีเอาไว้เป็นบรรทัดฐานให้ผู้ประกอบวิชาชีพนี้ถือปฏิบัติ

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จาก ก.บ.ช. (คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี) ต้องมีความรับผิดชอบสูงในเรื่องต่อไปนี้

1. รับผิดชอบต่อบัญชีและรายงานทางการเงินของผู้ว่าจ้างเท่าที่ถูกต้องตามแบบอย่างและระบบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ดังนี้

- 1.1 ความมีอยู่หรือเกิดขึ้นจริง
- 1.2 ความถูกต้องและครบถ้วนของรายการ
- 1.3 กรรมสิทธิ์และภาวะหนี้สิน
- 1.4 การตีราคาหรือการกระจายราคา
- 1.5 การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล

2. รับผิดชอบต่อกฎหมายเกี่ยวกับงานในหน้าที่สอบบัญชี

- 2.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- 2.2 ประมวลรัษฎากร
- 2.3 พระราชบัญญัติการบัญชี
- 2.4 พระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี
- 2.5 ปว.ฉบับที่ 281 และประกาศการใช้ระเบียบของกรมทะเบียนการค้าและ ปว.

ฉบับที่ 285 (ยกเลิกโดย พ.ร.บ. การบัญชี พ.ศ. 2543 ยกเว้นกฎกระทรวงและประกาศที่ใช้อยู่ก่อน)

- 2.6 พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535
- 2.7 พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย และพระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์
- 2.8 ข้อบังคับของ ก.บ.ช.

มารยาทของผู้สอบบัญชี ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 ดังนี้

1. ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

- 1.1 ไม่รับสอบบัญชีในกิจการที่ตนขาดความเป็นอิสระ
- 1.2 ไม่รับสอบบัญชีในกิจการที่ตนขาดความเป็นกลาง โดยมีผลประโยชน์หรือตำแหน่งเกี่ยวข้องกับกิจการนั้น หรือโดยมีเหตุอื่นที่อาจจะก่อให้เกิดความลำเอียง ยกเว้นค่าธรรมเนียมที่ได้รับจากการประกอบอาชีพสอบบัญชีหรือหน้าที่ในการประกอบวิชาชีพอิสระที่เกี่ยวกับกิจการนั้น

- 1.3 ปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต
- 1.4 ไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญของงบการเงิน

ที่ตนลงลายมือชื่อรับรองในรายงาน โดยการแสดงความเห็น ซึ่งอาจทำให้เกิดการหลอกลวง และอาจเสียหายแก่กิจการที่สอบบัญชีนั้นหรือแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

2. ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

2.1 ไม่สอบบัญชีในกิจการที่เกินความรู้ความสามารถของตนที่จะปฏิบัติงานได้

2.2 ปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ ตามมาตรฐาน

การสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป

2.3 ไม่ลงลายมือชื่อรับรองในรายงานโดยการแสดงความเห็นเกี่ยวกับการคาดคะเนรายการใด ๆ ของกิจการที่ตนรับสอบบัญชี เว้นแต่เป็นการสอบบัญชีหรือสอบทานตามมาตรฐานสอบบัญชีรับรองทั่วไป

2.4 ไม่ลงลายมือรับรองในรายงานโดยการแสดงความเห็นในการสอบบัญชีของกิจการใดที่ตนมิได้ปฏิบัติงานสอบบัญชี หรือควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป

2.5 ไม่ยินยอมให้ผู้อื่นอ้างว่าตนเป็นผู้ทำการสอบบัญชีในกิจการใด โดยตนมิได้ปฏิบัติงานสอบบัญชีหรือควบคุมการสอบบัญชีในกิจการนั้น

2.5 ให้บันทึกความเห็นไว้ในรายงานการสอบบัญชี เมื่อปรากฏว่ากิจการที่ตนรับสอบบัญชึ้นั้นมีการปฏิบัติที่ขัดหรือแย้งกับหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และมีผลกระทบที่สำคัญต่อการการเงิน

2.7 การลงลายมือชื่อรับรองโดยการแสดงความเห็นในรายงานการสอบบัญชีโดยมีเงื่อนไข หรือโดยไม่แสดงความเห็น หรือโดยแสดงความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้องต้องแสดงเหตุผลไว้ในรายงานนั้นด้วย

3. มารยาทต่อลูกค้า

3.1 ไม่เปิดเผยความลับของกิจการที่ตนได้รู้มาในหน้าที่จากการสอบบัญชี เว้นแต่กรณีที่ต้องให้ถ้อยคำในฐานะพยานกฎหมาย

3.2 ไม่ละทิ้งการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่รับไว้แล้วโดยไม่มีเหตุอันสมควร

4. มารยาทต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ

4.1 ไม่แย่งงานสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตรายอื่น

4.2 ไม่ทำการสอบบัญชีเกินกว่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอื่น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้มอบหมายนั้น

5. มารยาททั่วไป

5.1 ไม่กระทำใด ๆ อันอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

5.2 ไม่โฆษณาหรือยินยอมให้ผู้อื่นโฆษณาด้วยประการใด ๆ ซึ่งการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี เว้นแต่การแสดงชื่อ คุณวุฒิ ที่อยู่ หรือชื่อและที่ตั้งสำนักงานของตน

5.3 ไม่ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินประโยชน์ใด ๆ เพื่อเป็นการจูงใจให้บุคคลอื่น แนะนำหรือจัดหางานการสอบบัญชีมาให้ตนทำ

5.4 ไม่เรียกรับหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์จากบุคคลใด ในเมื่อบุคคลนั้นได้ปฏิบัติงานเพราะการแนะนำหรือการจัดหางานของตนในฐานะที่เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของกิจการนั้น

5.5 ไม่กำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนโดยถือเอาอัตราสูงต่ำของยอดเงินหรือมูลค่าทรัพย์สินใดที่ดินสอบบัญชีหรือมีส่วนร่วมในการสอบบัญชีเป็นเกณฑ์ ตามมรรยาทของผู้สอบบัญชีดังกล่าวถ้าผู้สอบบัญชีรับอนุญาตฝ่าฝืน จะได้รับการพิจารณาโทษให้พักหรือเพิกถอนใบอนุญาตโดย ก.บ.ช. โดยทั่วไปจะเป็นความผิดส่วนใหญ่เกี่ยวกับการที่ไม่ได้ตรวจสอบหลักฐานที่จำเป็นก่อนจะลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชี และการลงลายมือชื่อรับรองการตรวจสอบบัญชีเกินกว่า 300 ราย ซึ่งถือว่ารับงานในปริมาณเกินกว่าที่จะปฏิบัติได้

1.2.4 คุณสมบัติของผู้ทำบัญชี

ตามประกาศของกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 ประกาศ ณ วันที่ 3 สิงหาคม 2543 นั้น ได้กำหนดให้ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
2. มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีได้
3. ไม่เคยต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เนื่องจากได้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี หรือ กฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชีหรือ กฎหมายว่าด้วยการบัญชีหรือ กฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี เว้นแต่พ้นระยะเวลาที่ถูกลงโทษมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี

4. มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

ก. ผู้ทำบัญชีของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีบัญชีที่ผ่านมา มี

1. ทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท
2. สินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท
3. รายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท

ต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยหรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือกระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี

ข. ผู้ทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีดังต่อไปนี้ ต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยหรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือกระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี

สถาบันทางการบัญชี สถาบันทางการบัญชีของไทย ได้แก่

1. สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย
2. คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี
3. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
4. หน่วยงานอื่น ๆ เช่น สถาบันการศึกษา สมาคมธุรกิจต่าง ๆ

ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมสรรพากร

1.3 คุณลักษณะของนักบัญชี

สุพรรณ สุธารธรรม และพยอม สิงห์เสนห์ (2518 : 7-8) ได้อธิบายคุณสมบัติส่วนตัวของนักบัญชีไว้ดังนี้

1. ความสำเร็จในอาชีพผู้สอบบัญชีเริ่มต้นย่อมขึ้นอยู่กับนักบัญชีที่ดีและมีชื่อเสียง ต้องมีอุดมคติสูง ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและความกดดันของบุคคลใด ๆ
2. ผู้สอบบัญชีควรเป็นผู้มีวินัยธรรมสูง
3. ในการสอบบัญชีนั้นโดยปกติจะต้องมีผู้ช่วยหรือลูกมือในการดำเนินงานนั้น ตัวผู้สอบบัญชีควรจะต้องมีวิธีการควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนความสามารถในการเป็นผู้นำถ้าปราศจากคุณสมบัติในข้อนี้ฐานะของผู้สอบบัญชีนั้นวันจะด้อยลง
4. บุคลิกลักษณะที่ดี รู้จักตัดสินใจ รักษาเกียรติยศและศักดิ์ศรี สามารถควบคุมตนเองได้ ผู้สอบบัญชีที่เพิ่งเริ่มอาชีพใหม่ ๆ ต้องปลูกฝังนิสัยให้รู้จักช่วยตนเอง บางครั้งไม่อยู่ในฐานะที่จะไต่ถามผู้อื่น ได้เสมอไป จำเป็นต้องตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยตนเอง แม้ว่าการทำงานบางครั้งอาจผิดพลาดได้ แต่ผู้ที่อยู่เหนือกว่าอาจจะช่วยแก้ไขให้ได้ เขาควรจะแสดงความสามารถเพื่อให้เกิดความมั่นใจในตนเองเสียก่อน อันจะเป็นทางนำไปสู่ผู้อื่นให้ความไว้วางใจ
5. บุคคลที่ประกอบอาชีพอิสระนั้นจะต้องมีความซื่อสัตย์ มีศีลธรรมอันดีงาม ขยันขันแข็งและตั้งใจทำงานอย่างจริงจัง ผู้สอบบัญชีต้องทำงานตรงไปตรงมาด้วยความระมัดระวัง กล้าที่จะให้ผู้อื่นเห็นว่าวิธีการอย่างใดจึงจะสมควรสำหรับกิจการหนึ่ง
6. รู้จักปรับปรุงตัวในการรับกับความเจริญก้าวหน้า บริการของผู้สอบบัญชีในด้านช่วยผู้บริหารนั้นวันแต่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการขยายตัวของธุรกิจการค้าได้มีขึ้นโดยไม่หยุดยั้งความสามารถในด้านการให้บริการเหล่านี้ย่อมขึ้นอยู่กับการรับความเจริญก้าวหน้า โดยจะต้องพยายามศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้ทันสมัยอยู่เสมอ

7. ผู้สอบบัญชีจะต้องมีความสามารถวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ที่พบไม่ว่าจะเป็นปัญหาในด้านการสอบบัญชี หลักการบัญชีหรืองบการเงินก็ดี โดยชี้ให้เห็นข้อเท็จจริง และเหตุผลประกอบต่าง ๆ ผลการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงประการหนึ่งประการใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความรู้และความชำนาญงานของผู้สอบบัญชี ผู้สอบบัญชีควรมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและชี้แจงให้ผู้อื่นเข้าใจด้วยและในการแสดงความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีนั้นจะต้องมีเหตุผลประกอบไม่มีการลำเอียงหรือมีเรื่องเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยปัจจุบันเฟื่องถึงถึงความเป็นอิสระของนักบัญชี

ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งให้ความสำคัญแก่สถาบันวิชาชีพการสอบบัญชีเพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพอิสระสอบบัญชี มีคุณสมบัติทางวิชาชีพโดยตรงกล่าวคือ

1. ความซื่อสัตย์และศรัทธาของอาชีพ
2. มีมนุษยสัมพันธ์และการเป็นผู้นำ
3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและการรายงานข้อเท็จจริง ตามหลักวิชาชีพบัญชี
4. มีการศึกษาและฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีอยู่เสมอ
5. เขียนรายงานการสอบบัญชีมีคุณภาพอย่างมืออาชีพ
6. มีความแม่นยำในเรื่องภาษีอากร สามารถให้คำแนะนำได้อย่างถูกต้อง
7. มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายธุรกิจเป็นอย่างดี
8. มีความรู้กว้างขวางชัดเจนในธุรกิจระหว่างประเทศ
9. ทำระบบรายงานและประเมินผล รวมทั้งข้อเสนอแนะตามหลักวิชาการ และตาม

ข้อบังคับ ก.บ.ช. ด้วย

10. รู้จักสรรหา ใช้ และนำระบบสารสนเทศเข้ามามีใช้ในการบริหารงาน
11. มีความรู้ในด้านการบริหารจัดการเป็นอย่างดี

พรสิริ ปุระเกษม (2542 : 36) ได้กล่าวคุณลักษณะของนักบัญชีดังนี้

มีความรู้ทางธุรกิจ มีความสามารถในการวิเคราะห์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีกลยุทธ์ในการให้คำปรึกษา มีความสามารถในการแนะและสอนงาน มีความสามารถในการเสนอความคิดและรายงานการเงิน

สุพัฒน์ อุปนิทขิต (2540 : 26) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของนักบัญชีดังนี้

ต้องเก่งคำนวณ จัดระบบการทำงาน ตรวจสอบความถูกต้องและจริงจัง วิเคราะห์เก่ง มีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม มีความจริงใจและนักบัญชีจะต้องมีความรับผิดชอบ คือ รับผิดชอบต่อวิชาชีพตน รับผิดชอบต่อในการเสนอข้อมูลทางบัญชีที่เชื่อถือได้ ถูกต้อง รวดเร็ว และมีประโยชน์ อย่างแท้จริงในการตัดสินใจ รับผิดชอบต่อในการวิเคราะห์ จัดหาระบบ วิธีการและรูปแบบบัญชีที่ดี เหมาะสม และเอื้ออำนวยให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานและการใช้ทรัพยากรอย่างเกิดประโยชน์สูงสุดรับผิดชอบต่อในการใช้ความรอบคอบพิจารณาญาณเพื่อพิจารณา

หาหลักปฏิบัติที่เหมาะสม และส่งผลกระทบในด้านลบให้น้อยที่สุดแก่หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง รับผิดชอบในการพัฒนาตนเอง และให้ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพและสังคม

สมเดช โรจน์คุรีเสถียร (2542 : 11) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของนักบัญชี ไว้ดังนี้

มีความจริงใจ คุณสมบัติของนักบัญชีที่ดีควรจะมีความจริงใจต่อวิชาชีพของนักบัญชี มีความรับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่การงาน มีความจริงใจต่อบริษัทที่ทำงานอยู่ด้วยและต่อเพื่อนร่วมงาน ใฝ่หาความรู้ นักบัญชีควรจะมีคามกระตือรือร้นที่จะหาความรู้เพิ่มเติมที่จะได้นำมาพัฒนาปรับปรุงองค์กรให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น การหาความรู้เพิ่มเติมอาจจะมีการศึกษาในสถาบันศึกษาต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความรู้ที่มีอยู่เดิม หรืออาจจะซื้อหาตำรามาอ่านเพิ่มเติมตลอดจนการเข้าอบรมหรือสัมมนา รู้จักประยุกต์ใช้การนำความรู้และประสบการณ์ที่นักบัญชีมีอยู่มาประยุกต์ใช้กับการทำงานและสามารถพัฒนางานของฝ่ายบัญชีเพื่อสนองตอบความต้องการของฝ่ายบริหารและฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี การเป็นผู้นำในการทำงานในกิจการแต่ละแห่ง นักบัญชีควรจะมีเป้าหมายในการทำงาน การพัฒนาให้ก้าวหน้าในวิชาชีพที่ตนได้ดำเนินอยู่นักบัญชีควรจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการทำงานให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาไม่ให้น้ำสนิมและสามารถนำเสนอข้อมูลต่อสู้กับคู่แข่งได้ เปิดใจให้กว้างการทำงานร่วมกันกับบุคลากรจำนวนมาก ๆ นั้นจะมีปัญหาเกิดขึ้นเป็นประจำซึ่งจะต้องได้รับการแก้ไขให้ลุล่วงไป ปัญหาอย่างหนึ่งที่พบเห็นก็คือ นักบัญชีบางรายใจแคบไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง การให้คำแนะนำ การเสนอแนะจากบุคคลอื่นมักจะคิดว่าสิ่งที่ตนเองได้ทำไปแล้วนั้นถูกต้องเสมอ หากแต่บางครั้งอาจมีความผิดพลาดได้ต้องยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น และต้องเปิดใจให้กว้างยอมรับความจริง รวมไปถึงความผิดพลาดที่ตนเองได้ทำเอาไว้ หากมีบุคคลอื่นแนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขก็ควรจะนำมาพิจารณา ปรับปรุงหรือเป็น แนวความคิดที่จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงงานของฝ่ายบัญชีให้ก้าวหน้า ยิ่งขึ้น รู้จักการนำเสนอและสื่อสาร การทำงานของฝ่ายบัญชีเพื่อนำเสนอข้อมูลให้กับฝ่ายบริหาร หรือสื่อสารข้อมูลเพื่อให้ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความรู้ความเข้าใจในข้อมูลที่ฝ่ายบัญชีนำเสนอ ปัญหาที่ฝ่ายบัญชีมักจะเกิดขึ้นอยู่ ๆ ก็คือ นักบัญชีมักจะนำเสนอข้อมูลและการสื่อสารข้อมูลให้กับผู้บริหารหรือฝ่ายอื่นโดยใช้ภาษาหรือข้อมูลที่นำเสนออย่างยากต่อการทำความเข้าใจโดยเฉพาะผู้บริหารหรือฝ่ายอื่นที่ไม่มีความรู้ด้านบัญชี เนื่องจากฝ่ายบัญชีนำเสนอข้อมูลไม่ได้คำนึงถึงผู้ใช้ข้อมูลนั่นเอง บางครั้งในการทำงานของฝ่ายบัญชีเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะต้องมีการชี้แจง อธิบาย ให้เกิดความเข้าใจแต่ฝ่ายบัญชีไม่สามารถสื่อสารให้เกิดความเข้าใจได้ เนื่องจากการใช้ภาษาบัญชีหรือวิชาการมากเกินไป รู้จักวิเคราะห์และแก้ปัญหา เมื่อการทำงานมีปัญหาเกิดขึ้นจะต้องมีการแก้ไขปัญหานั้น ต้องอาศัยประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหานั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาก็ประสบความสำเร็จได้ นั้นควรจะมีการวิเคราะห์ต้นเหตุของปัญหาว่าเกิดจากอะไร แล้วจึงมีการวาง

แผนการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อนักบัญชีพบปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วแก้ปัญหานั้นเสร็จสิ้น หากไม่มีการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น ปัญหาเหล่านั้นอาจจะเกิดขึ้นอีกต่อไปเพราะต้นเหตุของปัญหาไม่ได้รับการแก้ไข

และคุณลักษณะของนักบัญชีจากคำสัมภาษณ์จากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จำนวน 17 ท่าน โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เสนอเป็นความเรียง ดังนี้

นายโสภณ เพิ่มศิริवलลภ (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 3182) ได้กล่าวว่า เป็นผู้มีความละเอียดรอบคอบและซื่อสัตย์ มีไหวพริบ รู้จักใช้จ่ายเงินอย่างเหมาะสม มีความสนใจและมีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ มีความรู้ด้านเทคโนโลยี เช่น COMPUTER เครื่องมือสื่อสาร ฯลฯ มีความสามารถในการให้คำปรึกษา วิเคราะห์ปัญหาและนำเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาได้

นางสาวรัตนา จาละ (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 3734) มีความรู้ทาง ด้านบัญชี ซื่อสัตย์ สุจริต ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง และมีความรอบคอบ ไม่เปิดเผยข้อมูลของลูกค้า ไม่ปิดบังข้อเท็จจริงและไม่บิดเบือนความจริง ไม่แย่งงานของคนอื่น

นายวิเชียร อมรตระกูล (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 3183) มีความรู้ความสามารถด้านบัญชี บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ มีความละเอียดรอบคอบมีจรรยาบรรณนักบัญชี มีทักษะในการสื่อสาร (เขียนรายงาน) เก่งคำนวณ ซื่อสัตย์ ต่อตนเองและผู้อื่น ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ ทันเหตุการณ์ มีความรับผิดชอบ

นางสาวกัลยารัตน์ ชัยวรพงศา (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 3460) มีความรู้ความสามารถด้านบัญชีต่าง ๆ ซื่อสัตย์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรียงคณิตศาสตร์ได้ดี (เก่งเลข) มีมนุษยสัมพันธ์ดี

นางสุดจิตร บุญประกอบ (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 2991) มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ในศาสตร์ของตนเอง ความรู้ทางด้านบัญชี และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ มีจริยธรรม คุณธรรมสูง มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีเหตุผล มีความคล่องแคล่ว ตื่นตัว กระตือรือร้น มีความละเอียดรอบคอบ ติดตามข่าวสารอยู่เสมอ มีทักษะทางการคิดคำนวณคณิตศาสตร์

นายอนุรักษ์ ลีลาปิยมิตร (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 3462) มีความรู้ด้านบัญชี มีความคล่องแคล่วว่องไว และตื่นตัวกับเหตุการณ์ปัจจุบันเสมอ มีความสามารถในการทำงานรอบด้าน ซื่อสัตย์ อดทน เจตนิยฉลาดและมีไหวพริบดี สุขุม รอบคอบ ขยัน กล้าตัดสินใจ กล้าตัดสินใจ

นายนิรันดร์ ลีลาเมชวัฒน์ (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 2316)

รักษามารยาทการเป็นนักบัญชี มีความรู้เรื่องกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบัญชี มีความรู้ ความสามารถด้านการบัญชี ทบทวนและเพิ่มเติมความรู้อยู่เสมอ มีความซื่อสัตย์ จริงใจ มีความสามารถด้านคณิตศาสตร์ เป็นคนใจกว้างยอมรับความผิดพลาดได้

นางสาวนิตยา เชษฐโชติรส (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 4439)

มีความรับผิดชอบสูง ตรงต่อเวลา มีความรู้ ความสามารถด้านการบัญชีต่าง ๆ เป็นอย่างดี ควรจะเรียนด้านบัญชี มีความจำดี แม่นยำ เป็นคนช่างสังเกต มีความละเอียดรอบคอบ สามารถอดทนต่อรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้ มีความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ เช่น คอมพิวเตอร์ในการทำบัญชี หากความรู้เพิ่มเติมเสมอ

นายเมธี รัตนศรีเมธา (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 3425)

เก่งคณิตศาสตร์ การคิดคำนวณ มีความสามารถด้านการแก้ปัญหา คิดคำนวณ วิเคราะห์ จบทางด้านบัญชีอย่างน้อยปริญญาตรีและหาความรู้เพิ่มเติม มีความละเอียดรอบคอบ ช่างสังเกต มีความถูกต้องแม่นยำ มีความรู้ด้านธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ หุ่น ฯลฯ มีความอดทน มีความรับผิดชอบยอมรับผิดและยอมรับชอบ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากเกินไป

นางสาววิภา จินตานุวัฒน์ (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 3296)

มีความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี เป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบสูง ตรงต่อเวลา ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ซื่อตรง ซื่อสัตย์ มีความรู้ความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ ใช้คอมพิวเตอร์ได้ ละเอียดลออมาก รอบคอบแต่รวดเร็ว สุภาพมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความอดทน ไม่หงุดหงิดง่ายต่อปัญหาหรือความผิดพลาด รักษามารยาทนักบัญชี

นายพิศิษฐ์ ชีวะเรืองโรจน์ (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 2803)

มีความรู้ความสามารถด้านบัญชีทันต่อเหตุการณ์เสมอ ติดตามข่าวสารเสมอ มีความสามารถในการแก้ปัญหาคิดวิเคราะห์ มีความรู้ด้านธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ กฎหมายบ้าง มีนิสัยตรงไปตรงมาซื่อตรง รักษามารยาทของนักบัญชีอย่างดี มีความคล่องแคล่วและรอบคอบ

นางสาวสมบุญณ์ ศุภศิริภิญโญ (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 3731)

มีความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีต่าง ๆ เป็นอย่างดี ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมเสมอ ๆ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงเร็วมาก มีความรู้รอบด้าน โดยเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้อง เช่น เศรษฐศาสตร์ การเงิน เป็นคนละเอียด รอบคอบ ฝึกฝนได้ มีความจำดี ถูกต้องแม่นยำ มีความสามารถทางคณิตศาสตร์ (โดยเฉพาะสมการบัญชี) มีความรับผิดชอบสูง ตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา ไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพดี

นายสุพจน์ สิงห์เสนห์ (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 2826)

มีความรู้ด้านการบัญชี เป็นอย่างดี มีใจรักด้านงานบัญชี มีความซื่อสัตย์ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น เก่งคำนวณ ตรงต่อเวลา มีมารยาทนักบัญชี ช่างสังเกต ละเอียดรอบคอบ

นายณรงค์ หลักฐาน (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 4700)

มีความรู้ด้านการบัญชีต่าง ๆ เป็นอย่างดี มีประสบการณ์ทางด้านการบัญชีหรือฝึกฝนเป็นประจำ มีความซื่อสัตย์ มีความละเอียดรอบคอบ ชอบคณิตศาสตร์ (ไม่ต้องเก่งมาก) ชอบแก้ปัญหา ติดตามข่าวสาร เหตุการณ์บ้านเมือง เศรษฐกิจต่าง ๆ อยู่เสมอ

นางสาวทิพย์สุดา ชำนาญวินิชกุล (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 3371)

มีความรู้ความสามารถด้านบัญชี (จบบัญชี) มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ถนัดคำนวณ คณิตศาสตร์พื้นฐาน มีความละเอียดลออ รอบคอบมาก

นายประวิทย์ วิวรรณธนาบุตร (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 4917)

มีความสามารถทางการบัญชี เป็นอย่างดี มีความซื่อสัตย์ สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น สื่อสารข้อมูลทางบัญชี ที่เป็นภาษารัฐกิจให้เป็นภาษาธรรมดาได้ มีความแม่นยำ กล้าตัดสินใจ มีความอดทน ขยันในการทำงาน มีความรอบรู้หลายด้าน เช่น การบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ การธนาคาร ฯลฯ

นางวิไล บุรณกิตติโสภณ (ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 3920)

มีความรู้ความสามารถทางด้านการบัญชีต่าง ๆ มีความรับผิดชอบสูง ตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์ มีนิสัยตรงไปตรงมา มีความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์ในระดับดี สุขภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความรู้ด้านการบริหารธุรกิจ ทันท่วงทีเหตุการณ์ ๆ ติดตามข่าวสารเสมอ แก้ปัญหาเป็น มีความอดทน มีความละเอียด รอบคอบรวดเร็ว มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายธุรกิจ หรือ กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความรับผิดชอบสูง

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะนักบัญชีและจากคำสัมภาษณ์ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และบุคคลที่มีความรู้ทางด้านการบัญชี สามารถสรุปคุณลักษณะของนักบัญชีตามนิยามศัพท์เฉพาะในความถี่ของคุณลักษณะสูงสุด 5 ด้าน คือ 1) ความสามารถทั่วไป 2) ความซื่อสัตย์ 3) ความรับผิดชอบ 4) ความอดทน 5) ความมีมนุษยสัมพันธ์ ดังผลแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 คุณลักษณะนักบัญชีจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์

ชื่อ	คุณลักษณะ	ความสาม ารทั่วไ	ความ ซื่อสัตย์	ความ รับผิดชอบ	ความ อดทน	ความมี มนุษย สัมพันธ์
สุพัตน์ สุธารธรรมและพยอม สิงห์เสนห์		3	3	3	3	3
พรบ.การบัญชี 2543		3	3		3	3
พรสิริ ปุระเกษม		3		3		3
สุพัตน์ อุปนิกขิต		3	3	3	3	3
สมเดช ดรจันต์สุธีธร		3				3
โสภณ เพิ่มศิริวัลลภ		3	3			
รัตนา จาละ			3			3
วิเชียร อมรตระกูล		3	3	3		3
กัลยารัตน์ ชัยวรพงศา		3	3	3	3	3
สุดจิตร บุญประกอบ		3	3	3		3
อนุรักษ์ ลีลาปิยมิตร				3	3	3
นิรันดร์ ลีลาเมฆวัฒน์		3	3			
นิตยา เชษฐโชติรส		3	3	3	3	3
เมธี รัตนศรีเมธา		3	3	3		
วิภา จินดานุวัฒน์			3	3	3	
พิศิษฐ ชิวะเรืองโรจน์		3	3		3	
สมบุรณ์ ศุภศิริกัญญา		3	3	3	3	
สุพจน์ สิงห์เสนห์		3	3	3		
ณรงค์ หล้าฐาน		3	3	3		
ทิพย์สุตา ชำนาญวินิชกุล		3	3	3		3
ประวิทย์ วิวรรณธนาบุตร		3	3	3	3	3
วิไล บุรณกิจติโสภณ		3	3	3	3	3
รวม		19	20	16	11	15

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบ

แนวคิดของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

การวิเคราะห์องค์ประกอบ เป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อจัดและรวมกลุ่มตัวแปรจำนวนมากให้เหลือเฉพาะที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

วิรัช วรรณรัตน์ (2538 : 37) ได้กล่าวถึงแนวคิดของการวิเคราะห์องค์ประกอบว่าเป็นวิธีการทางสถิติที่พยายามจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันเป็นการศึกษาตัวแปรที่มีภาพลักษณ์เด่นชัดโดยลดจำนวนตัวแปรให้น้อยลงทำให้ทราบ ค่าน้ำหนักของตัวประกอบในตัวแปรแต่ละตัวซึ่งลักษณะเด่นของตัวแปรและการจัดกลุ่มของ ตัวแปรที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรทำให้ทราบถึงโครงสร้างแบบแผนของ ข้อมูลและปัจจัยร่วมของตัวแปร ตลอดจนค่าน้ำหนักแต่ละตัวประกอบที่ได้จากค่าของตัวแปร

บุญชม ศรีสะอาด (2535 : 178-179) ได้กล่าวเกี่ยวกับแนวคิดและลักษณะของการวิจัยที่ใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ผลการวัด โดยใช้เครื่องมือหรือเทคนิคหลายชุดหรือหลายด้าน (อาจใช้แบบทดสอบ แบบวัด แบบสำรวจ ฯลฯ ชุดเดียวแต่มีการแยกวัดเป็นหลายด้านหรือหลายชุดก็ได้) ผลการวิเคราะห์จะช่วยให้ทราบว่าเครื่องมือหรือเทคนิคเหล่านั้นวัดในสิ่งเดียวกันหรือที่เรียกว่าวัดองค์ประกอบร่วมกันหรือไม่ มีกี่องค์ประกอบ เครื่องมือหรือเทคนิคเหล่านั้นวัดแต่ละองค์ประกอบมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจะพิจารณาผลการวิเคราะห์แล้วใช้หลักเหตุผลระบุ หรือกำหนดชื่อองค์ประกอบที่วัดนั้น ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบจะปรากฏค่าต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ ค่า communality ซึ่งเขียนแทนด้วย h^2 เป็นค่าความแปรปรวนที่แต่ละด้านแบ่งให้กับแต่ละองค์ประกอบ เป็นส่วนที่ชี้ถึงว่า แต่ละด้านวัดองค์ประกอบนั้น ร่วมกับตัวแปรอื่นมากน้อยเพียงใด ค่า Eigen Value เป็นผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบรวมในแต่ละองค์ประกอบซึ่งต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 1 จึงจะถือเป็นองค์ประกอบหนึ่ง ๆ ที่แท้จริง Factor Loading เป็นค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่แต่ละด้านวัดในองค์ประกอบนั้น ซึ่งผู้วิจัยต้องการทราบว่าเครื่องมือหรือเทคนิคที่ใช้วัดพฤติกรรมนั้น วัดอะไรร่วมกันบ้าง มีองค์ประกอบอะไรบ้างหรือเครื่องมือวัดเป็นไปตามทฤษฎีหรือแนวคิดนั้นหรือไม่ ก็สามารถทำได้โดยการวิเคราะห์ องค์ประกอบ

อุทุมพร จามรมาน (2532 : 133) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบว่าเป็นเทคนิคทางสถิติที่เกี่ยวกับคน (หรือผู้ให้ข้อมูล) จำนวนมาก ตัวแปรจำนวนมากและตัวประกอบจำนวนมาก การวิเคราะห์องค์ประกอบต้องอาศัยความเข้าใจเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับความรู้ในวิธีการวิเคราะห์ตัวประกอบ ว่า หลายๆ ข้อความอธิบายตัวแปร 1 ตัว หลายๆ ตัวแปรอธิบายตัวประกอบ 1 ตัว และตัวประกอบหลายๆ ตัว อธิบายนามธรรม 1 อย่าง

เป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ผลการวัด เพื่อใช้ตรวจสอบความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เพื่อให้ได้เนื้อแท้ที่ซ่อนอยู่ให้ได้ ตัวประกอบแยกออกจากกันเป็นกลุ่ม โดยใช้เครื่องมือหรือเทคนิคหลายชุดหรือ หลายด้าน (อาจเป็นแบบทดสอบ แบบวัด แบบสำรวจ อาจใช้เครื่องมือเพียงชุดเดียวแต่มีการแยกวัดเป็นหลายด้าน หรือหลายชุดก็ได้)

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

การวิเคราะห์องค์ประกอบมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญอยู่ 2 ประการ ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis) เป็นการสำรวจและระบุองค์ประกอบรวมที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบจะเป็นการลดจำนวนข้อมูลหรือตัวแปรลง และทำให้ได้องค์ประกอบรวมซึ่งจะทำให้เข้าใจลักษณะของข้อมูลได้ง่ายขึ้นและสะดวกต่อการแปลความ รวมทั้งได้ทราบถึงแบบแผนและโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อมูลด้วย

การลดจำนวนข้อมูลหรือตัวแปรให้น้อยลง ทำได้โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นฐานในการจัดหมวดหมู่หรือกลุ่มตัวแปรให้เป็นองค์ประกอบเพียงไม่กี่องค์ประกอบที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรได้มากที่สุด

นอกจากนี้ การวิเคราะห์องค์ประกอบยังสามารถนำมาใช้ก่อนการวิเคราะห์ถดถอยและการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) ซึ่งอาศัยการวิเคราะห์ถดถอยเป็นฐาน เนื่องจากมีข้อดกลงเบื้องต้นที่ห้ามมิให้ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันมาก (Multicollinearity) ดังนั้น เมื่อพบว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันมากหนทางหนึ่งในการแก้ปัญหา ก็คือการสร้างตัวแปรใหม่ที่ประกอบด้วยตัวแปรซึ่งมีความสัมพันธ์กันมากโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบมากำหนดน้ำหนักของตัวแปรแต่ละตัวโดยระบุให้แยกเป็นองค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน (Orthogonal factors) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม. 2533 : 14-15)

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) เป็นการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับแบบแผนและโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อมูล กรณีนี้นักวิจัยต้องมีสมมติฐานอยู่ก่อนแล้ว และใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลเชิงประจักษ์นั้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับสมมติฐานหรือไม่ เพียงใด

จุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ได้เน้นการวิเคราะห์องค์ประกอบดังนี้

1. เพื่อจัดกลุ่มตัวแปรที่มีลักษณะเหมือนกันเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นการลดจำนวนตัวแปร เพื่อประโยชน์ในการอธิบาย และสรุปยืนยันตามข้อมูลที่สังเกตมาได้
2. เพื่อบอกจำนวนตัวแปรหรือตัวประกอบรวม โดยอาศัยค่าความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมของตัวแปร
3. เพื่อค้นหาตัวประกอบแฝง (Latent Factor) และตัวประกอบเฉพาะ (Unique Factor) ในการอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรกลุ่มนั้น
4. เพื่อหาน้ำหนัก (Factor Loading) ของตัวแปรแต่ละตัวว่ามีขนาดจำนวนมากน้อยเท่าไรในการวัดกลุ่มตัวแปร
5. เพื่อหาโครงสร้างของตัวประกอบ (Structure Factor) ในการอธิบายและกำหนดยืนยันถึงความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) และการจัดกลุ่มประเภทบุคคล

กระบวนการวิเคราะห์องค์ประกอบและแปลความหมาย

ส. วาสนา ประवालพฤษ์ (ม.ป.ป. : 8 -12) กล่าวถึง ขั้นตอนและวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ ไว้ดังนี้

1. การเตรียมข้อมูล เป็นขั้นตอนแรกของการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ต้องการวิเคราะห์

2. นำเสนอข้อมูล โดยการสร้างเมตริกสหสัมพันธ์หรือเมตริกซ์ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วม

3. การสกัดตัวประกอบ (Extracting initial factors) เพื่อค้นหาจำนวนองค์ประกอบ (Factor) ที่มีความสามารถเพียงพอในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ โดยมีวิธีการต่าง ๆ ให้เลือกดังนี้

- Principal Component Analysis (PC)
- Least Squares Analysis (LS)
- Maximum Likelihood
- Alpha Factoring
- Image

ถ้าเป็นโปรแกรม SPSS โปรแกรมจะเลือกวิธี Principal Components Analysis โดยคัดเลือกจำนวนองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen Value) เท่ากับหรือมากกว่า 1 (Eigen Value หมายถึงค่าที่แสดงถึงองค์ประกอบนั้น มีคุณลักษณะที่วัดในสิ่งเดียวกัน ซึ่งจะพิจารณาว่ามีกี่องค์ประกอบ)

4. การหมุนแกน (Rotation) วิธีการหมุนแกนมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาวิธีที่ง่ายต่อการอธิบายองค์ประกอบ โดยคงจำนวนองค์ประกอบ และ Communalities เดิมไว้ ในการศึกษาเพื่อหาองค์ประกอบร่วม (Exploratory Factor Analysis) นั้น จะหมุนแกนโดยวิธีใดก็ได้และไม่ต้องคำนึงว่าองค์ประกอบต่าง ๆ จะสัมพันธ์กันหรือไม่ ในหนังสือบางเล่มจะบอกว่า ควรใช้ Orthogonal มากกว่า Oblique นั้นเพราะว่า Orthogonal เข้าใจและแปลผลได้ง่ายกว่า

การหมุนแกนมี 2 วิธี คือ

1) Orthogonal องค์ประกอบร่วมต่าง ๆ ไม่สัมพันธ์กัน ซึ่งอาจทำได้โดย

1.1 Quartimax หมุนแกนโดยเน้นการเปลี่ยนแถวให้ง่ายขึ้น

1.2 Varimax หมุนแกนโดยเน้นการเปลี่ยนคอลัมน์ให้ง่ายขึ้นคือให้เกิดความ

แปรผันของคอลัมน์ใน Factor Pattern Matrix

1.3 Equimax ใช้วิธีประนีประนอมระหว่าง Quartimax กับ Varimax

2) Oblique มี 2 วิธีหลัก คือ

2.1 หมุนแกนโดยยึด Reference Axes ซึ่งอาจใช้ Quatimin, Biquartimin หรือ Covariamin

2.2 หมุนแกนโดยไม่ยึด Reference Axes แต่ใช้ Pattern matrix ใช้วิธี Oblimax หมุนแกนโดยเปลี่ยนแกนให้ง่ายขึ้น เช่นเดียวกับ Quartimax ใน Orthogonal ในคอมพิวเตอร์ส่วนมาก จะเลือกการหมุนแกนด้วยวิธี Orthogonal แบบ Varimax

5. การสร้างมาตราองค์ประกอบ (Factor Scale) จุดประสงค์ในการสร้างมาตราองค์ประกอบมี 2 ประการ คือ

5.1 เพื่อค้นหามิติของข้อมูลสังเกต

5.2 เพื่อนำองค์ประกอบร่วมบางองค์ประกอบไปใช้ในการค้นคว้าต่อไป

โดยทั่วไปในการวิเคราะห์องค์ประกอบจะใช้มาตรการสร้างองค์ประกอบเพื่อศึกษาโครงสร้างขององค์ประกอบต่อไป วิธีการสร้างมาตราองค์ประกอบอาจทำได้หลายวิธีเช่น

1. ใช้การถดถอย (Regression)
2. ใช้เกนท์ (Least Squares)
3. วิธีของบาร์ทเลท (Bartless)
4. ใช้หลักของออร์โธกอนอล (Orthogonality Constraints)
5. ใช้ผลรวมของค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าสูงในตัวแปรสังเกตต่าง ๆ
6. สร้างส่วนประกอบสำคัญ (Principal Component Scale)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ประชา ผ่องใส (2530) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 887 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพความเป็นไทยแบบมาตราส่วนประมาณค่า พบว่าองค์ประกอบบุคลิกภาพความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร มีบุคลิกภาพ ความเป็นไทยได้ 28 องค์ประกอบ นักเรียนชายมี 30 องค์ประกอบ นักเรียนหญิงมี 31 องค์ประกอบ นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธมี 30 องค์ประกอบ นับถือศาสนาอิสลามมี 30 องค์ประกอบบุคลิกภาพความเป็นไทยของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัจฉรา ลักษณะวสันต์ (2534 : 53-54) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบของความสามัคคีในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เลือกมาโดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 1,334 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วน 4 มาตรา ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.8628

พบว่า องค์ประกอบ ความสามัคคีมี 8 องค์ประกอบ คือ การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม เป็นผู้สร้างความเข้าใจอันดีในหมู่คณะ ปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ การมีมนุษยสัมพันธ์ รับผิดชอบ ต่อส่วนรวม เคารพในเหตุผลของคนส่วนใหญ่ รักหมู่คณะ มีใจหวังดีช่วยเหลือหมู่คณะ และไม่แบ่งเป็นพวกเขาพวกเรา

นัดดา นาคศรีเจริญสุข (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นนักอ่านที่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 924 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างเข้าใจ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและแบบสอบถามคุณลักษณะความเป็นนักอ่านที่ดี พบว่า องค์ประกอบของความเป็นนักอ่านที่ดีมี 5 องค์ประกอบ คือ การเก็บรวบรวมสาระสำคัญจากการอ่าน มีเจตคติที่ดีในการอ่าน มีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้จากการอ่าน มีลักษณะท่าทางที่ถูกต้องจากการอ่าน และมีวิจารณญาณในการอ่าน และนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงมีค่าเฉลี่ยในองค์ประกอบด้านการเก็บรวบรวมสาระสำคัญจากการอ่าน ด้านมีเจตคติที่ดีในการอ่าน ด้านมีความกระตือรือร้นที่จะหาความรู้จากการอ่านและด้านมีวิจารณญาณในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ ส่วนค่าเฉลี่ยในองค์ประกอบ 4 ด้าน มีลักษณะท่าทางที่ถูกต้องในการอ่าน นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงมีไม่แตกต่างจากนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ

อัมพร แต่เกษม (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 1,164 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามวัดคุณลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมมี 3 องค์ประกอบ คือ ความใจกว้าง ความเห็นอกเห็นใจ และความรับผิดชอบ มีค่าความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 40.2% ของความแปรปรวนทั้งหมด องค์ประกอบคุณลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามเขตการแบ่งพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งตามเขตชั้นนอกและเขตชั้นใน มีจำนวนองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบเท่ากัน คือ ความใจกว้าง การติดต่อสื่อสาร ความรับผิดชอบ และการควบคุมตนเอง มีความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 40.7% ของความแปรปรวนทั้งหมด แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8653

สุภาวดี ศรีพรหม (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะการเป็นนักบริการที่ดีของพนักงานธนาคารประจำธนาคาร กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานธนาคารของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ทั่วประเทศ จำนวน 934 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบวัดคุณลักษณะการเป็นนักบริการที่ดี ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดคุณลักษณะการเป็นนักบริการที่ดี กลุ่มตัวอย่างพนักงานธนาคารที่จบสายการศึกษารัฐกิจและกลุ่มตัวอย่างพนักงานธนาคารที่ไม่จบสายการศึกษารัฐกิจ เท่ากับ .89, .90 และ .88 ตามลำดับ พบว่า มีค่า

ความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 29.3%, 28.8% ของความแปรปรวนทั้งหมดตามลำดับ มีจำนวน 4 องค์ประกอบ คือ ความมั่นคงทางอารมณ์ จิตสำนึกในการบริการ มนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะการเป็นนักบริการที่ดีของพนักงานธนาคาร ที่ไม่ได้จับสาย การศึกษาธุรกิจ มีค่าความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 35.0% ของความแปรปรวนทั้งหมด มีจำนวน 5 องค์ประกอบ คือ ความมั่นคงทางอารมณ์ จิตสำนึกในการบริการ มนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความเอาใจใส่

กนกวรรณ วิวัฒน์ธนศิษฐ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและจำแนกเพศ โดยเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันในด้านเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2544 จำนวน 1,208 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือ คือ แบบสอบถามวัดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมตามแบบของฮาร์เตอร์ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .9596 โดยเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมนักเรียนชายและหญิง พบว่านักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม 1 องค์ประกอบ คือ จริยธรรม ส่วนการเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมแต่ละด้านของนักเรียนชายและหญิง พบว่า ด้านความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านวินัยและความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านประหยัดและด้านความกตัญญูแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์องค์ประกอบจะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์องค์ประกอบทำให้สามารถจับกลุ่มตัวแปรย่อย ๆ ออกมาเป็นคุณลักษณะ (Trait) ที่ทำให้มองเห็นส่วนประกอบหรือโครงสร้างของคุณลักษณะได้ชัดเจนขึ้นซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้เพื่อจะได้ทราบส่วนประกอบหรือโครงสร้างของคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชีว่าประกอบด้วยด้านใดบ้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบในลักษณะสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. องค์ประกอบของคุณลักษณะของนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชีมีองค์ประกอบมากกว่า 1 องค์ประกอบ
2. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีคะแนนองค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชีแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาวิทยารัตนบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาบัญชี ประจำปีการศึกษา 2546 มีจำนวนนักศึกษารวมทั้งสิ้น 1,374 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาบัญชี ชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ ประจำปีการศึกษา 2546 จำนวน 500 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการสร้างแบบสอบวัดคุณลักษณะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี
2. ศึกษานิยาม เอกสารรายงานและผลงานของนักการศึกษา รวมทั้งคำสัมภาษณ์จากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จำนวน 17 ท่าน เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมและคุณลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบในการดำเนินการวิจัย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปคุณลักษณะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไว้ทั้งหมด 5 ด้าน
3. เขียนนิยามตามพฤติกรรมที่แสดงออกถึงคุณลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี ซึ่งสรุปจากนิยามและคุณลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ จำนวน 5 ด้าน
4. สร้างแบบสอบถามวัดคุณลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในแต่ละด้าน
 - 4.1 เขียนแบบสอบถามวัดคุณลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งถามเกี่ยวกับคุณลักษณะ 5 ด้าน รวม 149 ข้อ คือ ด้านความสามารถทั่วไป จำนวน 30 ข้อ ด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 30 ข้อ ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 30 ข้อ ด้านความอดทน จำนวน 30 ข้อ ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 29 ข้อ
 - 4.2 กำหนดระดับการกระทำหรือความรู้สึกลง 5 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกแสดงความคิดเห็นเพียงระดับเดียวในแต่ละข้อ โดยให้คะแนนแต่ละข้อความ มีน้ำหนัก ตั้งแต่ 1-5 ดังนี้

ข้อคำถามทางบวก

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

ข้อคำถามทางลบ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น จำนวน 149 ข้อ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ความครอบคลุม และความสอดคล้องตามนิยามของตัวแปรแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

6. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุง ได้แบบสอบถามจำนวน 86 ข้อ

7. ทดสอบครั้งที่ 1 โดยนำแบบสอบถามวัดคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี ที่สร้างขึ้น จำนวน 5 ด้าน ไปทดสอบกับนักเรียน โรงเรียนพาณิชยการตั้งตรงจิตรระดับ ปวช. สาขาบัญชี ชั้นปีที่ 1-3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน

7. วิเคราะห์แบบสอบถามครั้งที่ 1 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson) และคัดเลือกข้อความที่มีค่าอำนาจจำแนก ที่มีความสัมพันธ์กันระหว่าง 0.20 ขึ้นไป จำนวน 75 ข้อ คัดเลือกข้อคำถามที่มีคุณภาพตามเกณฑ์เพื่อนำไปใช้ทดสอบครั้งที่ 2 จำนวน 75 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.3079 - 0.6729

8. ทดสอบครั้งที่ 2 โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว 1 ฉบับ รวม 75 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 คน

9. หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.9387 จากนั้น จึงนำผลที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 2 มาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี โดยใช้โปรแกรม SPSS / PC โดยวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก PC (Principal component Analysis) และหมุนแกนแบบออร์ทोगอนอล (Orthogonal) โดยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

9.1 คัดเลือกจำนวนองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen Values) เท่ากับหรือมากกว่า 1

9.2 คัดเลือกข้อความที่มีน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) เท่ากับหรือมากกว่า .30 และจำนวนตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบต้องไม่น้อยกว่า 3 ตัวแปรขึ้นไป จึงถือว่าเป็น 1 องค์ประกอบ

9.3 ตั้งชื่อองค์ประกอบ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เพศ (ชาย หญิง)

ส่วนที่ 2 คุณลักษณะนักบัญชี ของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี โดยเป็นแบบมาตรา

ส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับโดยให้ผู้ตอบเลือกทำเครื่องหมาย (3) ลงในช่องที่ต้องการจะตอบ เพียงข้อเดียวในหนึ่งข้อความซึ่งแบบสอบถามมีจำนวน 1 ฉบับ 5 ด้าน รวมทั้งสิ้น 75 ข้อ ซึ่งสร้างขึ้นให้ครอบคลุมคุณลักษณะ 5 ด้าน

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อความ	5	4	3	2	1
ด้านความสามารถทั่วไป					
0. ท่านสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในงานของท่านได้					
00. การจดจำรายการคำ เป็นสิ่งที่ทำให้เสียเวลา					
ด้านความซื่อสัตย์					
0. ท่านเคยเก็บเงินของหน่วยงานไว้หมุนใช้ส่วนตัว					
00.ท่านจะพยายามดูแลสอดส่องดูความถูกต้องของการทำงาน					
ด้านความรับผิดชอบ					
0. สามารถเก็บความลับของหน่วยงานได้					
00.ท่านมีความรอบคอบในการทำงานไม่ให้เกิดผิดพลาดได้					
ด้านความอดทน					
0. ท่านจะพูดโต้แย้งเมื่อลูกค้าหรือบ่นเรื่องการทำงานของท่าน					
00. ท่านไม่เคยหงุดหงิดบ่นเรื่องงานที่ยุ่งตลอดเวลา					
ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์					
0. ท่านชอบที่จะทำงานคนเดียว					
00. ท่านคิดว่าท่านเข้ากับคนอื่นได้ยาก					

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชีไปทดสอบกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยมีวิธีรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปติดต่อขอความร่วมมือจากวิทยาลัยรัตนบัณฑิต เพื่อขอเก็บข้อมูลกับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี ชั้นปีที่ 2 ถึง ชั้นปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546

2. จัดเตรียมแบบสอบถาม จำนวน 600 ชุด ให้แก่ฝ่ายวิชาการวิทยาลัยรัตนบัณฑิต และนัดหมายวัน เวลา ที่จะมารับแบบสอบถามคืน โดยมีระยะเวลาในการเก็บ ระหว่างวันที่ 12 มกราคม - 2 มีนาคม 2547

3. นำแบบสอบถามที่เก็บคืนได้ทั้งหมด 512 ฉบับ และคัดเลือกเพียง 500 ฉบับ ที่มีความสมบูรณ์ จากนั้นจึงตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้แสดงหลักฐานความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม

2.1 ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามปฏิบัติการ กับข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์.2527 : 69)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะความต้องการ
$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 วิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) เพื่อตรวจสอบ
ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Index) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
(บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545 :84)

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ N แทน จำนวนคนในกลุ่ม
X แทน คะแนนของข้อคำถาม
Y แทน คะแนนผลรวมของข้ออื่น ๆ ที่เหลือทุกข้อหรือในแต่ละด้าน

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
(Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 :200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

3. วิเคราะห์หาจำนวนองค์ประกอบโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺
(Statistical Package for Social Science Personal Computer Plus) สกัดองค์ประกอบด้วย
เทคนิคแกนสำคัญ (Principal Component Analysis : PC) และใช้การหมุนแกนแบบ
ออร์ทोगอนอล (Orthogonal Rotation) โดยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
PC	แทน	การสกัดตัวประกอบด้วยวิธีเทคนิคแกนสำคัญ (Principal Component Analysis)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ t
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างและแบบวัดคุณลักษณะ
2. การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนองค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่

เรียนสาขาบัญชี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 75 ข้อ ไปทดสอบกับนักศึกษาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ สาขาบัญชี ชั้นปีที่ 2-4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 นำผลการทดสอบมาคำนวณค่าสถิติพื้นฐานและวิเคราะห์องค์ประกอบดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่

เรียนสาขาบัญชี ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด 75 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษา
ชั้นปีที่ 2-4 จำนวน 500 คน แล้วนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

1.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะนักบัญชี ของนักศึกษา
ที่เรียนสาขาบัญชี จำแนกตามเพศ หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบวัดคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขา
บัญชีจำแนกตามเพศ

สถานภาพ	N	$\bar{X}$	S.
เพศ			
ชาย	127	3.0546	.4175
หญิง	373	3.1304	.4552
รวม	500	3.1111	.4467

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.111 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.4467 คะแนน โดย
เพศชายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.0546 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.4175 และ
เพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.1304 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.4552

1.2 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จากผลการวัดเป็นรายด้านของคุณลักษณะ นักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จากผลการวัดเป็นรายด้านของคุณลักษณะนักบัญชี ของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตาราง 3

คุณลักษณะ	$\bar{X}$	S.
ด้านความสามารถทั่วไป	3.2565	.7601
ด้านความซื่อสัตย์	3.6522	.5851
ด้านความรับผิดชอบ	3.4329	.6326
ด้านความอดทน	3.2140	.5889
ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์	3.3236	.7751

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี มีคุณลักษณะนักบัญชีในด้านความซื่อสัตย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.6522 รองลงมาคือด้าน ความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.4329 และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ด้านความอดทน สำหรับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะของนักบัญชีของนักเรียนที่เรียนสาขาบัญชีมีค่าอยู่ระหว่าง 0.5851 ถึง 0.7751

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถามรายข้อ

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.	ตัวแปร	$\bar{X}$	S.
1	3.57	0.67	26	3.34	0.78
2	3.19	0.73	27	2.81	0.97
3	2.69	0.89	28	2.82	0.94
4	2.71	0.93	29	2.77	0.92
5	3.04	0.88	30	2.82	0.92
6	3.56	0.75	31	2.83	0.92
7	3.55	0.69	32	2.23	1.14
8	3.82	0.57	33	2.31	0.98
9	2.95	0.86	34	2.12	1.07
10	2.43	1.20	35	3.08	0.88
11	2.86	0.95	36	2.80	0.83
12	2.89	0.90	37	2.63	0.86
13	2.19	1.15	38	2.99	0.92
14	3.24	0.72	39	3.48	0.85
15	3.27	0.88	40	2.68	0.99
16	3.46	0.85	41	1.91	1.08
17	3.45	0.87	42	2.34	1.02
18	3.67	0.71	43	2.06	1.11
19	2.27	1.08	44	1.85	1.10
20	3.49	0.78	45	2.90	1.06
21	2.97	0.98	46	2.30	0.93
22	3.65	0.79	47	3.60	0.80
23	3.31	0.82	48	2.23	0.92
24	3.32	0.85	49	3.10	0.94
25	3.29	0.76	50	3.35	0.84

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.	ตัวแปร	$\bar{X}$	S.
51	3.08	0.91	64	3.06	0.73
52	2.45	0.98	65	3.07	0.83
53	2.98	0.94	66	3.45	0.78
54	3.29	0.96	67	2.35	0.98
55	2.89	0.92	68	2.03	1.04
56	3.14	0.90	69	2.84	0.90
57	2.76	0.88	70	3.37	0.77
58	2.97	0.76	71	3.29	0.88
59	3.03	0.81	72	2.14	1.09
60	2.89	0.73	73	2.17	1.09
62	2.93	1.03	74	2.39	1.26
63	2.84	0.94	75	3.31	0.95

จากตาราง 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนรายข้อ คุณลักษณะนักรับบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี จากการทดสอบด้วยแบบสอบถาม จำนวน 75 ข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.85 ถึง 3.82 คะแนน มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่าง 0.57 ถึง 0.126

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะนักรับบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี
ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for Social Science Personal Computer Plus) สกัดองค์ประกอบด้วยเทคนิคแกนสำคัญ (Principal Component Analysis : PC) และใช้การหมุนแกนแบบออร์ทोगอนอล (Orthogonal Rotation) โดยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax Method) ผู้วิจัยได้ดำเนินการและเสนอตามลำดับนี้

2.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะนักรับบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี จำนวน 500 คน ได้องค์ประกอบที่มีค่าไอเกนมากกว่าหนึ่งจำนวน 25 องค์ประกอบ เท่ากับ 76.463% ของความแปรปรวนทั้งหมดโดยหมุนแกนแบบออร์ทोगอนอลด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax Method) ได้ผลดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนองค์ประกอบ ค่าความร่วมกัน ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน

ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมในแต่ละองค์ประกอบ ของแบบสอบถาม

วัตถุดิบลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี

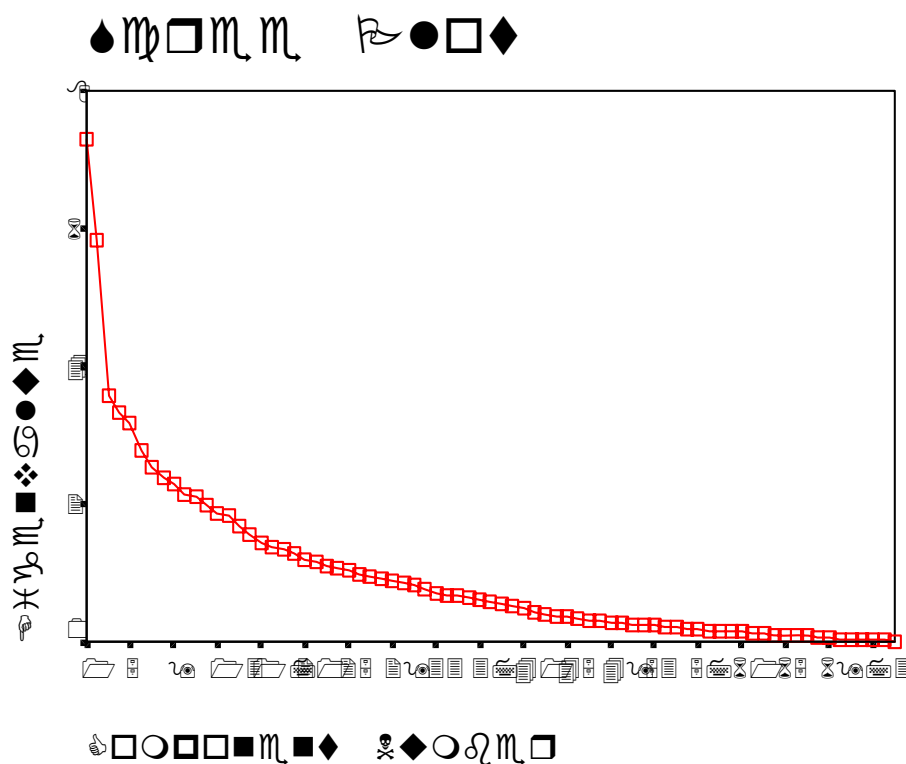
ตัวแปร	ค่าความ ร่วมกัน	องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ร้อยละของความ แปรปรวน	ร้อยละของความ แปรปรวนสะสม
1	1.00	1	7.309	9.746	9.746
2	1.00	2	5.846	7.7095	17.541
3	1.00	3	3.562	4.749	22.290
4	1.00	4	3.327	4.436	26.726
5	1.00	5	3.164	4.218	30.945
6	1.00	6	2.783	3.711	34.655
7	1.00	7	2.527	3.369	38.025
8	1.00	8	2.389	3.185	41.210
9	1.00	9	2.283	3.044	44.254
10	1.00	10	2.143	2.857	47.111
11	1.00	11	2.102	2.802	49.913
12	1.00	12	1.974	2.633	52.546
13	1.00	13	1.871	2.495	55.041
14	1.00	14	1.844	2.458	57.499
15	1.00	15	1.679	2.239	59.738
16	1.00	16	1.568	2.091	61.83
17	1.00	17	1.433	1.911	63.740
18	1.00	18	1.385	1.847	65.587
19	1.00	19	1.332	1.775	67.362
20	1.00	20	1.270	1.694	69.056

ตาราง 5 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าร่วมกัน	องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม
21	1.00	21	1.177	1.569	70.625
22	1.00	22	1.146	1.528	72.153
23	1.00	23	1.110	1.480	73.633
24	1.00	24	1.074	1.433	75.066
25	1.00	25	1.048	1.397	76.463
.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.
75	1.00	75	.0013	.018	100.00

จากตาราง 5 พบว่า เมื่อพิจารณาค่าไอเกน (Eigen Value) ซึ่งเป็นผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่าหนึ่ง มี 25 องค์ประกอบ เท่ากับร้อยละ 76.463 % ของความแปรปรวนทั้งหมด นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าไอเกน (Eigen Values) และค่าร้อยละของความแปรปรวนในองค์ประกอบที่ 11-25 มีค่าใกล้เคียงกันมาก ดังภาพประกอบ 1

แสดง Scree test กราฟ ค่าไอเกน (Eigen Values) ในแต่ละองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่า 1

ภาพประกอบ 1 แสดง Scree test กราฟ ค่าไอเกน ตามกราฟและค่าร้อยละของความแปรปรวนขององค์ประกอบ มีค่ามากกว่า 1

ในการพิจารณาค่าไอเกน (Eigen Values) ตามกราฟและค่าร้อยละของความแปรปรวนขององค์ประกอบ มีจำนวนองค์ประกอบชัดเจนเพียง 10 องค์ประกอบ

2.2 การหมุนแกน

การหมุนแกนภายหลังจากการสกัดองค์ประกอบโดยวิธีหมุนแกนออร์ทोगอนอล (Orthogonal Rotation) โดยวิธีแวร์ิเมกซ์ (Varimax Method) เพื่อให้ตัวแปรสัมพันธ์กับองค์ประกอบในลักษณะที่ชัดเจนขึ้น ได้แผนองค์ประกอบดังปรากฏผลในตาราง 6

ตาราง 6 เมตริกองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกนแบบอโรทอนอล

ตัวแปร	องค์ประกอบ									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	-.01846	-.260	-.03348	.706	-.226	.141	-.7905	-.110	.08072	.06993
2	-.02198	.176	-.01525	-.0286	-.127	.111	.01606	.585	.06065	-.07055
3	-.03565	.02879	.206	.441	-.127	-.05348	-.295	.02255	-.120	.146
4	-.03159	-.09020	.05134	.621	.05262	.191	-.107	-.183	.147	.04971
5	-.230	.04077	.184	-.08514	.04216	.161	-.224	-.295	.101	.114
6	.08241	.148	-.174	.480	-.02393	.240	-.187	.07281	.145	-.05515
7	-.01591	.258	.05943	.235	-.106	.300	-.302	-.167	-.03861	.255
8	-.05585	.371	.01147	.103	-.07080	-.3421	.08394	-.04030	.213	-.243
9	.02685	-.301	.172	-.09909	-.02298	.03336	.109	.02396	-.182	-.106
10	-.02557	.493	.06788	.04978	-.01297	-.07569	-.177	-.07116	-.08257	-.07164
11	.02226	.492	-.289	-.238	.241	.04839	-.159	.07201	-.07728	.04294
12	-.06226	.354	-.1542	-.102	.211	-.145	.188	-.127	-.03194	.164
13	.04069	.478	-.147	.111	-.161	-.03512	-.220	-.162	.102	-.152
14	.07302	.695	-.03101	.294	-.04375	.08391	.02692	-.0385	.00633	.295
15	.04593	-.291	.203	.482	.151	-.186	.216	-.255	-.241	.295
16	-.04281	.373	.03270	.106	.04872	-.127	-.09451	-.02430	-.01445	.119
17	-.05849	-.355	.07390	.215	-.288	.157	-.02169	-.223	.177	-.04773
18	-.110	.545	-.147	.09728	.181	-.01514	.07071	-.03871	.04521	.272
19	.08629	-.198	.05673	.582	-.183	.04795	.197	-.167	-.07752	.06818
20	-.09840	.129	.183	.616	-.02661	.01324	.120	-.05713	.08520	.205
21	.239	.460	.207	.204	-.144	-.07668	.232	.192	-.152	-.09729
22	.02889	.127	-.03492	.281	-.194	-.130	.291	.160	-.204	.235
23	-.120	.134	.203	.02926	-.279	-.09624	.137	-.04114	-.337	-.111
24	-.08393	.235	-.103	.09143	.120	.240	.381	.09270	-.165	-.181
25	.06793	.124	.124	.204	-.03838	-.443	.01915	.04186	.0872	-.289
26	.124	-.148	-.148	.277	-.179	-.331	-.05281	.124	-.148	-.184
27	.109	.259	.256	-.233	.168	-.441	.09398	-.05523	-.131	-.275

ตาราง 6 (ต่อ)

ตัวแปร	องค์ประกอบ									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
28	.259	.115	.115	-.263	.02083	-.388	.07133	-.133	-.0783	.04810
29	.09888	.182	.180	-.166	.152	-.541	-.01687	.179	-.7660	-.111
30	.08886	-.147	-.147	.234	.134	-.497	.09139	.03607	.130	.06850
31	.03026	-.204	.0725	-.05788	-.285	.03779	.08241	-.690	.111	.04700
32	.122	-.162	.179	-.146	.780	-.04426	.05197	-.159	-.04693	.05727
33	.222	-.02301	-.02031	.08152	.274	.06057	-.07661	-.397	-.227	.0465
34	.03866	-.178	-.212	.155	.404	-.187	.07092	.145	.117	-.06797
35	.154	.162	.182	-.01241	.477	-.07942	.270	-.03812	.03503	.212
36	-.286	.0796	-.246	-.144	.333	-.03119	.05618	.127	-.08127	.101
37	.288	.01918	.273	.215	.463	.288	-.199	-.158	.01992	-.116
38	.245	-.09532	.171	-.02983	-.366	.12	-.01188	.07167	.130	-.265
39	-.04938	.144	.109	.09163	-.434	.269	.152	.214	.175	.181
40	.136	.217	.04591	.05443	-.344	.287	-.198	.08587	-.05649	.294
41	.251	.247	-.02524	.05487	-.04621	.130	.05236	.06543	-.381	.09004
42	-.155	.08070	.418	-.05197	.223	.01684	-.194	.09088	.09264	-.231
43	.106	-.07934	.613	-.05000	.105	-.03595	-.02153	.108	.125	.146
44	.232	.181	.101	-.02799	-.188	.214	-.09913	-.160	.04680	-.333
45	.247	-.107	.524	-.195	.0978	-.05102	-.01279	.209	-.06708	-.155
46	.630	.07341	.103	-.125	-.06615	-.07477	-.255	.01202	-.204	.03283
47	.490	-.01146	.159	-.261	-.204	.03006	-.08089	.150	.219	.251
48	.388	.03167	-.168	.05140	.123	-.108	.221	.266	.228	-.08765
49	.517	.04236	.171	.04267	-.0445	.01899	.192	.270	-.100	-.09203
50	.438	.03167	-.08681	-.169	-.03402	-.0448	.04798	-.05741	-.166	.179
51	.324	-.07549	.261	.155	.04473	-.08494	-.209	-.176	-.07211	.03852
52	.602	-.07609	.167	-.07039	-.254	.07280	.0456	-.291	.117	.201
53	.658	.04707	.141	.240	.158	-.06006	.09628	-.06920	.146	.01159

ตาราง 6 (ต่อ)

ตัวแปร	องค์ประกอบ									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
54	.362	-.01295	-.04168	.217	.04269	-.166	.01611	-.133	-.131	.136
55	.696	-.07460	.07024	.217	.110	.01845	.113	-.01460	-.176	-.07675
56	.440	-.155	.282	-.05514	.03934	-.208	.286	-.03983	-.03376	-.04133
57	-.440	-.252	.04716	.01717	.244	-.166	.256	-.149	-.262	-.151
58	.604	.01354	-.05754	.168	.272	.03204	.06950	.05479	.05991	.01873
59	.556	-.242	.236	-.178	.266	-.198	.240	.05475	.111	.121
60	.402	.183	.133	-.08940	-.183	.254	.150	-.06162	.287	.166
61	-.240	.295	.106	.139	-.129	.04597	.192	-.477	.09732	.278
62	.420	.207	.120	.167	-.297	-.128	.212	-.02284	-.08750	-.117
63	.323	-.136	.215	.07191	-.155	-.02789	-.02412	.130	.02836	-.119
64	.106	.03015	.125	.167	.05608	.320	-.351	-.0709	.111	.01521
65	.07438	.05188	.654	.03568	-.150	.136	.06735	-.0167	-.07893	.121
66	.04911	.152	.399	.234	-.02175	-.03744	.05915	-.05007	.143	-.0745
67	-.217	.126	-.701	.124	-.173	-.279	.05454	.01677	-.239	.124
68	-.210	.104	-.511	.01438	-.303	-.199	.05749	-.121	.298	-.133
69	.102	.03172	.477	.05523	.277	-.03296	.09014	-.02681	-.151	-.106
70	.05788	-.07201	.282	.254	.08279	.108	-.473	.05150	.07511	-.03299
71	.06931	-.03900	-.06717	-.03629	.298	.263	.495	.03229	-.124	-.319
72	.104	.208	.246	-.125	.195	.250	.312	.198	.140	.0479
73	.04974	-.390	.169	.03635	-.02668	-.05101	.113	.143	.297	-.319
74	.06208	.133	-.185	-.08050	-.172	.192	-.437	.08993	-.07386	.0477
75	.05576	.06206	.292	.04192	-.05725	.07007	-.509	.07104	-.07769	-.144

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นค่าน้ำหนักองค์ประกอบในแต่ละตัวแปรจำนวน 68 ตัวแปร มีจำนวน 8 องค์ประกอบ

2.3 เพื่อพิจารณาตัวแปรว่าอยู่ในองค์ประกอบใด ใช้การพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบตามเกณฑ์ คือ เลือกตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่า .30

ตาราง 7 คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .30 ขึ้นไป

ตัวแปร	องค์ประกอบ									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1				.706						
2								.585		
3				.441						
4				.621						
5										
6				.480						
7										
8		.371								
9		-.301								
10		.493								
11		.492								
12		.354								
13		.478								
14		.695								
15				.482						
16		.373								
17		-.355								
18		.545								
19				.582						
20				.616						
21		.460								
22										
23									-.337	
24							.346			

ตาราง 7 (ต่อ)

ตัวแปร	องค์ประกอบ									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
25						-.443				
26						-.331				
27						-.441				
28						-.388				
29						-.541				
30						-.497				
31								-.690		
32					.780					
33								-.397		
34					.404					
35					.477					
36					.333					
37					.463					
38					-.366					
39					-.434					
40					-.334					
41									-.381	
42			.418							
43			.613							
44										-.333
45			.524							

ตาราง 7 (ต่อ)

ตัว แปร	องค์ประกอบ									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
46	.630									
47	.490									
48	.388									
49	.517									
50	.438									
51	.324									
52	.602									
53	.658									
54	.362									
55	.696									
56	.440									
57	-.410									
58	.640									
59	.556									
60	.402									
61								-.477		
62	.420									
63	.323									
64										
65			.654							

ตาราง 7 (ต่อ)

ตัวแปร	องค์ประกอบ									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
66			.399							
67			-.701							
68			-.511							
69			.477							
70							-.473			
71							.495			
72							.312			
73		-.390								
74							.437			
75							-.509			

ผลการวิเคราะห์ตาราง 7 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบในแต่ละข้อจำนวน 75 ข้อ มีจำนวนองค์ประกอบ 10 องค์ประกอบ เมื่อพิจารณาข้อว่าอยู่ในองค์ประกอบใด ใช้การพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบตามเกณฑ์ คือ เลือกข้อที่มีน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าตั้งแต่ .30 (โดยไม่พิจารณาว่าเป็นจำนวนบวกหรือลบ) เลือกgrayแถวและรายคอลัมน์ ข้อใดมีน้ำหนักอยู่บนองค์ประกอบมากกว่าหนึ่งองค์ประกอบ จะเลือกน้ำหนักสูงสุดบนองค์ประกอบนั้น หากน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกันจะถูกตัดทิ้งไป ปรากฏผลดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 มี 17 ตัวแปร คือ ข้อ 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 62, 63

องค์ประกอบที่ 2 มี 12 ตัวแปร คือ ข้อ 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 21, 73

องค์ประกอบที่ 3 มี 8 ตัวแปร คือ ข้อ 42, 43, 45, 65, 66, 67, 68, 69

องค์ประกอบที่ 4 มี 7 ตัวแปร คือ ข้อ 1, 3, 4, 6, 15, 19, 20

องค์ประกอบที่ 5 มี 8 ตัวแปร คือ ข้อ 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40

องค์ประกอบที่ 6 มี 6 ตัวแปร คือ ข้อ 25, 26, 27, 28, 29, 30

องค์ประกอบที่ 7 มี 6 ตัวแปร คือ ข้อ 24, 70, 71, 72, 74, 75

องค์ประกอบที่ 8 มี 4 ตัวแปร คือ ข้อ 2, 31, 33, 61

องค์ประกอบที่ 9 มี 2 ตัวแปร คือ ข้อ 23, 41

องค์ประกอบที่ 10 มี 1 ตัวแปร คือ ข้อ 44

จากการพิจารณาแบบสอบถามคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี จำนวน 75 ตัวแปร ตามตาราง 5 ปรากฏว่า องค์ประกอบที่ 9 และ 10 มีน้ำหนักองค์ประกอบมากกว่า .30 ขึ้นไป เพียง 2 และ 1 ตัวแปร ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ตัวแปร ในองค์ประกอบนั้น ๆ ส่วนตัวแปรที่ 5 และ 22 ไม่เข้าเกณฑ์ คือ มีค่าองค์ประกอบไม่ถึง .30 และตัวแปรที่ 7 และ 64 มีค่าใกล้เคียงกันในองค์ประกอบที่มากกว่า 1 องค์ประกอบ ถือเป็นตัวแปรซ้ำซ้อนถูกตัดทิ้งไป ดังนั้นจึงมีองค์ประกอบที่ชัดเจน 8 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 และองค์ประกอบ 8 จำนวน 68 ตัวแปร

2.4 การตั้งชื่อองค์ประกอบ

ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบตามที่วิเคราะห์ได้ชัดเจน 8 องค์ประกอบ โดยพิจารณาทั้งค่าน้ำหนักองค์ประกอบ จำนวนความถี่ของคุณลักษณะนักบัญชี พิจารณาข้อความโดยรวมทั้งหมดที่อยู่ในองค์ประกอบนั้น ๆ ปรากฏผลดังแสดงใน ตาราง 7

ตาราง 8 องค์ประกอบที่ 1

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
46	ท่านมีอาสาช่วยงานกลุ่ม	.630
47	ก่อนส่งงานท่านต้องตรวจสอบความเรียบร้อยอย่างน้อย 1 ครั้ง	.490
48	ท่านมักมานั่งรอก่อนอาจารย์จะมาสอน	.388
49	ท่านจะทำรายงานเมื่อใกล้เวลาส่ง	.517
50	ท่านทำงานกลุ่มให้เสร็จก่อนส่งทุกครั้ง	.438
51	เมื่อถึงเวลาส่งรายงาน แต่งานยังไม่เสร็จก็ควรลอกเพื่อน	.324
52	ท่านสามารถรอคอยเพื่อนที่นัดแล้วมาสาย	.602
53	ท่านสามารถฟังคำพูดประชดประชันของคนอื่นได้โดยไม่โต้แย้ง	.658
54	ท่านสามารถรับฟังคำติของคนอื่นได้	.362
55	ท่านยอมที่จะทำงานยากจนเสร็จได้	.696
56	ท่านไม่เคยนอนหลับในวิชาเรียนที่น่าเบื่อ	.440
57	ท่านทำงานร่วมกับเพื่อนที่ไม่ชอบได้	-.440
58	เมื่อท่านทำงานผิดพลาดและถูกตำหนิท่านจะยอมรับผิด	.604
59	ท่านทำงานให้เสร็จเรียบร้อยเสมอถึงแม้จะใช้เวลานาน	.556
60	ท่านทำการบ้านที่ยากจนเสร็จด้วยตนเอง	.402
62	ท่านรู้สึกท้อแท้ในการทำงานที่ไม่ประสบผลสำเร็จ	.420
63	เมื่องานที่ทำถูกตำหนิครั้งต่อไปท่านจะพัฒนางานให้ดีขึ้น	.323
ค่าไอเกน เท่ากับ 7.310		

จากตาราง 8 พบว่า องค์ประกอบที่ 1 มี 17 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .323 ถึง .696 และค่าไอเกนเท่ากับ 7.310 ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ คือ ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 6 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 46, 47, 48, 49, 50, 51 ด้านความอดทน จำนวน 11 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 62 และตัวแปรที่ 63 เมื่อพิจารณาถึงความถี่จะเห็นว่าด้านความอดทนจะมีความถี่สูงสุดและมีน้ำหนักองค์ประกอบ

รวมกันมากที่สุด เพื่อพิจารณาข้อความโดยรวมจะเด่นชัดในเรื่องของความอดทนมากกว่าด้านอื่น ๆ อาทิ ตัวแปรที่ 53 ด้านความอดทนที่ว่า “ท่านสามารถฟังคำพูดประชดประชันของคนอื่นได้โดยไม่ โต้แย้ง” หรือ ตัวแปรที่ 54 “ท่านสามารถรับฟังคำติของผู้อื่นได้” แสดงให้เห็นถึงนักบัญชีที่ยอมรับฟังคำติของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับด้านความอดทน ส่วนข้อความด้านความรับผิดชอบ ในตัวแปรที่ 48 ที่ว่า “ท่านมักมานั่งรอก่อนอาจารย์จะมาสอน” แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะของนักบัญชีที่มานั่งรอคอยอาจารย์ก่อนอาจารย์จะมาสอน ซึ่งสอดคล้องกับด้านความอดทนเช่นกัน ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความอดทน”

ตาราง 9 องค์ประกอบที่ 2

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
8	ท่านติดตามข่าวสารความก้าวหน้าของเทคโนโลยีใหม่ ๆ	.371
9	ท่านสามารถพูดต่อหน้าสาธารณชนได้ด้วยความมั่นใจ	-.301
10	ท่านชอบวิชาคณิตศาสตร์	.493
11	วิชาคำนวณเป็นวิชาที่ชอบ	.492
12	ท่านสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูล	.354
13	ก่อนการทำงานทุกอย่างท่านต้องวางแผนก่อน	.478
14	ท่านสามารถอ่านหนังสือแล้วเข้าใจในเวลาอันสั้น	.695
16	ท่านสามารถคำนวณตัวเลขได้ถูกต้องแม่นยำ	.373
17	ท่านสามารถอธิบายงบการเงินทางบัญชีให้คนอื่นเข้าใจได้	-.355
18	ท่านมีความรู้ทางด้านภาษี	.545
21	ท่านสนใจและติดตามข่าวสารทางด้านธุรกิจและบัญชี	.460
73	ท่านมักจะยืมแถมทักทายคนอื่นถึงแม้จะเป็นคนที่ไม่สนิท	-.390
ค่าไอเกน เท่ากับ 5.848		

จากตาราง 9 พบว่า องค์ประกอบ 2 มี 12 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .301 ถึง .695 และค่าไอเกนเท่ากับ 5.848 ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านความสามารถทั่วไป จำนวน 11 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, และตัวแปรที่ 21 และด้านมนุษยสัมพันธ์ มี 1 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 73 ในองค์ประกอบนี้เมื่อพิจารณาด้านความถี่จะเห็นว่าด้านความสามารถทั่วไปมีความถี่สูงสุดและมีน้ำหนักองค์ประกอบ รวมกันมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อความรวมจะเห็นเด่นชัดในเรื่องความสามารถทั่วไปมากกว่าด้านอื่น อาทิข้อความในด้านมนุษยสัมพันธ์ ในตัวแปรที่ 73 ที่ว่า “ท่านมักจะยืมแถมทักทายคนอื่นถึงแม้จะเป็นคนที่ไม่สนิท” แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะของนักบัญชีที่มีความสามารถที่จะยืมแถมทักทายคนอื่นถึงแม้จะเป็นคนที่ไม่สนิทได้ นำมาซึ่งความสามารถในการทำงานในทุก ๆ ด้านได้ ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความสามารถทั่วไป”

ตาราง 10 องค์ประกอบ 3

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
42	ท่านมักจะเข้าเรียนเป็นคนสุดท้าย	.418
43	ถ้าออกห้องเป็นคนสุดท้ายก็จะปิดไฟ	.613
45	เพื่อนเล่าความลับให้ท่านฟังท่านก็จะไม่เล่าต่อ	.524
65	ถ้าเลือกงานได้ท่านมักจะเลือกทำงานกลุ่ม	.654
66	ท่านพร้อมที่จะทำงานร่วมกับคนอื่นเสมอ	.399
67	เมื่อจัดกลุ่มจะมีเพื่อนหลาย ๆ คนชวนเข้าร่วมกลุ่ม	-.701
68	ท่านยิ้มแย้มทักทายเพื่อนทุกคน	-.511
69	มีคนชมเสมอว่าท่านเข้ากับคนอื่นง่าย	.477
ค่าไอเกน เท่ากับ 3.561		

จากตาราง 10 พบว่า องค์ประกอบ 3 มี 8 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .399 ถึง -.701 และมีค่าไอเกนเท่ากับ 3.561 ซึ่งประกอบด้วยด้าน ความรับผิดชอบ 3 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 42, 43 และตัวแปรที่ 45 และด้านมนุษยสัมพันธ์ 5 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 65, 66, 67, 68 และตัวแปรที่ 69 เมื่อพิจารณาในด้านความถี่จะเห็นว่าด้านมนุษยสัมพันธ์จะมีความถี่สูงสุด และน้ำหนักองค์ประกอบรวมกันมากที่สุด เพื่อพิจารณาข้อความโดยรวมจะเด่นชัดในเรื่องของมนุษยสัมพันธ์มากกว่าด้านอื่น อาทิ ข้อความใน ด้านความรับผิดชอบในตัวแปรที่ 45 ที่ว่า

“เพื่อนเล่าความลับให้ท่านฟังท่านก็จะไม่เล่าต่อ” แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะของผู้ที่เพื่อนไว้วางใจในการเล่าความลับให้ฟังและไม่เล่าต่อ แสดงถึงนักบัญชีที่เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ซื่อใจเพื่อน เก็บความลับได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “มนุษยสัมพันธ์”

ตาราง 11 องค์ประกอบ 4

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
1	การเก็บเอกสารให้เป็นระบบเป็นสิ่งที่เสียเวลาสำหรับท่าน	.706
3	ท่านสามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี	.441
4	ท่านสามารถคำนวณตัวเลขโดยไม่ใช้เครื่องคำนวณอย่างรวดเร็ว	.621
6	ท่านสามารถจัดทำรายงานให้คนอื่นเข้าใจได้	.480
15	ท่านมีความรู้ด้านกฎหมายทางบัญชี	.482
19	ท่านสามารถจัดการและวางระบบในการทำงานและการเรียน	.582
20	ท่านมีความแม่นยำในการลงบัญชีรายวันและแยกประเภทบัญชี	.616
ค่าไอเกน เท่ากับ 3.327		

จากตาราง 11 พบว่า องค์ประกอบ 4 มี 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .441 ถึง .706 และค่าไอเกนเท่ากับ 3.327 ซึ่งประกอบด้วยด้านความสามารถทั่วไปมี 7 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 1, 3, 4, 6, 15, 19 และตัวแปรที่ 20 เมื่อพิจารณาด้านความถนัดและน้ำหนักองค์ประกอบจะเห็นว่าองค์ประกอบ 4 จะประกอบด้วย ตัวแปรที่อยู่ในด้านความสามารถทั่วไปทั้งหมด จำนวน 7 ตัวแปร เมื่อพิจารณาข้อความจะเป็นความสามารถทางด้านบัญชี ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบ นี้ว่า “ความรู้ความสามารถด้านบัญชี”

ตาราง 12 องค์ประกอบ 5

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
32	ท่านคิดว่าการเซ็นชื่อแทนเพื่อนเพื่อให้เพื่อนมีคะแนนเป็นสิ่งสมควร ทำ	.780
34	ถึงแม้จะทำข้อสอบไม่ได้ก็จะไม่ลอกคำตอบของเพื่อนที่ทำข้อสอบได้	.404
35	ถ้าทำผิดแล้วถูกจับได้ถึงแม้ไม่มีหลักฐานก็ต้องยอมรับผิด	.477
36	ท่านคิดว่าการพูดไม่จริงในบางเรื่องเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของคนอื่น เป็นสิ่งที่เหมาะสม	.333
37	ท่านมักได้รับคำชมว่าเป็นคนมีความรับผิดชอบ	.463
38	ท่านเข้าเรียนตรงเวลา	-.366
39	ท่านไม่เคยขาดเรียน	-.434
40	ท่านมักจะได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ในกลุ่มทำรายงานเสมอ	-.334
ค่าไอเกน เท่ากับ 3.165		

จากตาราง 12 พบว่า องค์ประกอบ 5 มี 8 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .333 ถึง .780 และค่าไอเกนเท่ากับ 3.165 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรับผิดชอบ 5 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 36, 37, 38, 39 และตัวแปรที่ 40 และด้านความสามารถทั่วไป

มี 3 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 32, 34 และตัวแปรที่ 35 เมื่อพิจารณาในด้านความถี่จะเห็นว่าด้านความรับผิดชอบมีความถี่สูงสุด และน้ำหนักองค์ประกอบรวมกันมากที่สุด เมื่อพิจารณา

ข้อความโดยรวมจะเด่นในด้านความรับผิดชอบ มากกว่าด้านอื่น อาทิ ข้อความในด้านความสามารถทั่วไปในตัวแปรที่ 35 ที่ว่า “ถ้าทำผิดแล้วถูกจับได้ถึงแม้ไม่มีหลักฐานก็ต้องยอมรับผิด” ข้อความนี้แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะของผู้ที่มีความรับผิดชอบ ที่ทำผิดแล้วยอมรับผิดในการกระทำของตนเอง ถึงแม้ว่าจะยังไม่มีหลักฐาน ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความรับผิดชอบ”

ตาราง 13 องค์ประกอบ 6

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
25	ท่านคิดว่าการปลอมลายเซ็นผู้ปกครองลาป่วยไม่ใช่เรื่องผิด	-.443
26	เก็บของมีค่าได้ต้องส่งคืนเจ้าของ	-.331
27	การลอกการบ้านเพื่อนเป็นสิ่งที่ผิด	-.441
28	ถ้าไม่จำเป็นท่านจะไม่โกหก	-.388
29	พอค้าทองเงินเกินท่านจะคืนทันที	-.541
30	ถ้าไม่สบายเพียงเล็กน้อยท่านก็ยังมาเรียน	-.497
ค่าไอเกน เท่ากับ 2.783		

จากตาราง 13 พบว่า องค์ประกอบ 6 มี 6 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง -.331 ถึง -.514 และค่าไอเกนเท่ากับ 2.783 ซึ่งประกอบด้วยด้านความซื่อสัตย์ มี 6 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 25, 26, 27, 28, 29 และตัวแปรที่ 30 เมื่อพิจารณาในด้านความถี่ และน้ำหนักองค์ประกอบจะเห็นว่าองค์ประกอบที่ 6 จะประกอบด้วยตัวแปรที่อยู่ในด้านความซื่อสัตย์ทั้งหมด จำนวน 6 ตัวแปร ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความซื่อสัตย์”

ตาราง 14 องค์ประกอบ 7

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
24	ท่านมักจะพูดถึงแต่สิ่งที่ดีของคนอื่น	.324
70	ท่านยอมที่จะทำตามมติกลุ่มถึงแม้จะไม่พอใจ	-.473
71	ท่านสามารถทำงานร่วมกับคนที่ไม่ชอบได้	.495
72	เมื่อมีกิจกรรมหรืองานประจำปีท่านมักจะเข้าไปมีส่วนร่วม	.312
74	ท่านสามารถพูดคุยได้กับทุกคน	-.437
75	เมื่อท่านทำงานเสร็จแล้วก็มักจะช่วยเหลือเพื่อนที่ทำงานยังไม่เสร็จ	-.509
ค่าไอเกน เท่ากับ 2.527		

จากตาราง 14 พบว่า องค์ประกอบ 7 มี 6 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .312 ถึง -.509 และค่าไอเกนเท่ากับ 2.527 ซึ่งประกอบด้วยด้านมนุษยสัมพันธ์ มี 5 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 70, 71, 72, 74 และตัวแปรที่ 75 และด้านความซื่อสัตย์ มี 1 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 24 เมื่อพิจารณาในด้านความถี่จะเห็นว่าด้านมนุษยสัมพันธ์จะมีความถี่สูงสุด และน้ำหนักองค์ประกอบรวมกันมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อความโดยรวมจะเด่นชัดในเรื่อง การปรับตัว การอยู่ร่วมกันในสังคม อาทิ ข้อความในด้านความซื่อสัตย์ ในตัวแปรที่ 24 ที่ว่า “ท่านมักจะพูดถึงแต่สิ่งที่ดีของคนอื่น” ข้อความนี้แสดงให้เห็นว่า นักบัญชีที่มีลักษณะของคนที่มีจิตใจกว้าง สามารถเปิดใจยอมรับความคิดเห็นของคนอื่นและการพูดแต่สิ่งที่ดีของคนอื่น ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความต้องการการยอมรับ”

ตาราง 15 องค์ประกอบ 8

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
2	อุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงานท่านสามารถแก้ไขได้	.585
31	ท่านคืนเงินที่ยืมเพื่อนก่อนกำหนด	-.690
33	เมื่อส่งการบ้านไม่ท่านท่านก็จะไม่ลอกการบ้านเพื่อนส่ง	-.397
61	ควรทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ถึงแม้ว่างานนั้นจะยาก	.477
ค่าไอเกน เท่ากับ 2.389		

จากตาราง 15 พบว่า องค์ประกอบ 8 มี 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง -.397 ถึง -.690 และมีค่าไอเกนเท่ากับ 2.389 ซึ่งประกอบด้วยด้านความซื่อสัตย์ 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 31 และ 32 ด้านความสามารถทั่วไป 1 ตัวแปร คือตัวแปรที่ 2 และด้านความอดทน 1 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 61 เมื่อพิจารณาในด้านความถี่จะเห็นว่าด้านความซื่อสัตย์มีความถี่และน้ำหนักองค์ประกอบรวมกันมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อความโดยรวมจะเด่นชัดในเรื่องการพึ่งตนเอง ความมุ่งมั่น อาทิ ข้อความในด้านความสามารถทั่วไป ในตัวแปรที่ 2 ที่ว่า “อุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงานท่านสามารถแก้ไขได้” หรือ ข้อความในตัวแปรที่ 61 ที่ว่า “ควรทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ถึงแม้ว่างานนั้นจะยาก” แสดงถึงการ มุ่งมั่น ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคอย่างเต็มที่ ถึงแม้ว่าจะมีความยากลำบาก ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความขยันหมั่นเพียร”

สรุปผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 ถึง ตาราง 15 พบว่า เมื่อใช้การพิจารณาค่าน้ำหนักตามเกณฑ์ คือ เลือกข้อที่มีน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่า .30 ขึ้นไป ในองค์ประกอบเดียว ผลปรากฏว่า จากจำนวนองค์ประกอบทั้งหมด จำนวน 10 องค์ประกอบ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 68 ตัวแปร เพราะตัวแปรที่ 5 , 7 , 22 และ 64 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบไม่เข้าเกณฑ์ คือ ตัวแปรใดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากกว่า .30 ขึ้นไป มีค่าใกล้เคียงกันในองค์ประกอบมากกว่า 1 องค์ประกอบ ถือเป็นตัวแปรซ้ำซ้อนถูกตัดทิ้งไป และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบที่อยู่ในเกณฑ์มีเพียง 8 องค์ประกอบ โดยมีจำนวน 68 ตัวแปร ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 มีจำนวน 17 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 2 มีจำนวน 12 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 3 มีจำนวน 8 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 4 มีจำนวน 7 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 5 มีจำนวน 8 ตัวแปร

องค์ประกอบที่ 6 มีจำนวน 6 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 7 มีจำนวน 6 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 8 มีจำนวน 4 ตัวแปร ส่วนองค์ประกอบที่ 9 และองค์ประกอบที่ 10 มีจำนวนเพียง 2 และ 1 ตัวแปร ตามลำดับ ซึ่งมีจำนวนองค์ประกอบไม่ถึง 3 ตัวแปร ตามเกณฑ์ จึงไม่จัดว่าเป็น 1 องค์ประกอบ และเมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบโดยใช้ Scree - test ค่าไอเกนของคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี มี องค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1, 2 , 3, 4 5, 6, 7 และองค์ประกอบที่ 8 ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) โดยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax Method)

3. การเปรียบเทียบคะแนนขององค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนขององค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชีที่มีเพศต่างกันการวิเคราะห์ครั้งนี้ผู้วิจัยนำคะแนนเฉลี่ยของแต่ละองค์ประกอบระหว่างนักศึกษาเพศชายกับนักศึกษาเพศหญิงมาเปรียบเทียบกันโดยใช้ t-test ดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนขององค์ประกอบ ที่มีเพศต่างกัน

องค์ประกอบ		$\bar{X}$	S.	t
ด้านความอดทน	ชาย	3.2534	.6052	.631
	หญิง	3.2826	.5888	
ด้านความสามารถทั่วไป	ชาย	2.9757	.7047	.002*
	หญิง	3.3492	.8266	
ด้านมนุษยสัมพันธ์	ชาย	3.2825	.6577	.144
	หญิง	3.3934	.7631	
ด้านความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี	ชาย	3.1710	.7184	.165
	หญิง	3.2976	.9359	
ด้านความรับผิดชอบ	ชาย	3.3179	.6317	.426
	หญิง	3.3693	.6262	
ด้านความซื่อสัตย์	ชาย	2.9370	1.0048	.004*
	หญิง	3.3633	1.0219	
ด้านการการอยู่ร่วมกันในสังคม	ชาย	3.3806	.7752	.238
	หญิง	3.2869	.7702	
ด้านความขยันหมั่นเพียร	ชาย	3.3366	.8051	.484
	หญิง	3.3894	.7076	
รวม		3.1111	.4467	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะ
นักบัญชี 8 ด้าน พบว่า ด้าน ด้านความสามารถทั่วไป ด้านความซื่อสัตย์ มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความอดทน ด้านมนุษยสัมพันธ์
ด้านความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี ด้านความรับผิดชอบ ด้านความต้องการการยอมรับ
และด้านความขยันหมั่นเพียร มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถสรุป อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สังเกตความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า
2. สรุปผลการศึกษาค้นคว้า
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

สังเกตความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. องค์ประกอบของคุณลักษณะของนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชีมีองค์ประกอบมากกว่า 1 องค์ประกอบ
2. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีคะแนนองค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชีแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาบัญชี ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 มีจำนวนนักศึกษารวมทั้งสิ้น 1,374 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาบัญชี ชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ ประจำปีภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2546 จำนวน 500 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามคุณลักษณะนักบัญชีที่ดีของนักบัญชี ไปทดสอบกับ นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยมีวิธีรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปติดต่อขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต เพื่อขอเก็บข้อมูลกับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี ชั้นปีที่ 2 – ชั้นปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546
2. จัดเตรียมแบบสอบถาม จำนวน 600 ชุด ให้แก่ฝ่ายวิชาการวิทยาลัยรัตนบัณฑิต และนัดหมายวัน เวลา ที่จะมารับแบบสอบถามคืน โดยมีระยะเวลาในการเก็บ ระหว่างวันที่ 12 มกราคม - 2 มีนาคม 2547
3. นำแบบสอบถามที่เก็บคืนได้ทั้งหมด 512 ฉบับ และคัดเลือกเพียง 500 ฉบับ ที่มีความสมบูรณ์ จากนั้นจึงตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถามวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะ นักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชีตามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามวัดคุณลักษณะนักบัญชี 5 ด้าน ๆ จำนวน 75 ข้อ ดังต่อไปนี้

ด้านความสามารถทั่วไป	จำนวน 21 ข้อ
ด้านความซื่อสัตย์	จำนวน 15 ข้อ
ด้านความรับผิดชอบ	จำนวน 15 ข้อ
ด้านความอดทน	จำนวน 12 ข้อ
ด้านมนุษยสัมพันธ์	จำนวน 12 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package For Social Science / Personal Computer)

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง และตามคุณลักษณะของแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี
3. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบคะแนนองค์ประกอบคุณลักษณะนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชีที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาค้นคว้าสรุปผลได้ดังนี้

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .9387

คุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.1111 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.4467 นักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชีเพศชาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.0546 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.4175 และนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชีเพศหญิง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.1304 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.4552 เมื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยรายด้านของตัวแปรผลปรากฏว่าด้านความซื่อสัตย์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.6522$) รองลงมาเป็น ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.4329$) ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.3236$) ด้านความสามารถทั่วไป ($\bar{X} = 3.2565$) ด้านความอดทน ($\bar{X} = 3.2140$) ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

องค์ประกอบคุณลักษณะนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี มีจำนวน 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความอดทน มีค่าไอเกน 7.310 2) ความสามารถทั่วไป มีค่าไอเกนเท่ากับ 5.848 3) มนุษยสัมพันธ์ มีค่าไอเกนเท่ากับ 3.561 4) ความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี มีค่าไอเกนเท่ากับ 3.327 5) ความรับผิดชอบ มีค่าไอเกนเท่ากับ 3.165 6) ความซื่อสัตย์ มีค่าไอเกนเท่ากับ 2.783 7) การต้องการการยอมรับ มีค่าไอเกนเท่ากับ 2.527 และ 8) ความขยันหมั่นเพียร มีค่าไอเกนเท่ากับ 2.389

3. การเปรียบเทียบคะแนนขององค์ประกอบที่วิเคราะห์ได้

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี 8 ด้าน พบว่าคุณลักษณะด้านความสามารถทั่วไป ด้านความซื่อสัตย์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความอดทน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้

ความสามารถทางด้านบัญชี ด้านความรับผิดชอบ ด้านการต้องการการยอมรับด้านความ
ขยันหมั่นเพียร มีความ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชี
ของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต คณะ
บริหารธุรกิจ สาขาบัญชี ชั้นปีที่ 2 ถึง 4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชีของ
นักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี ได้องค์ประกอบจำนวน 8 องค์ประกอบ คือ ด้านความอดทน
ด้านความสามารถทั่วไป ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี
ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการต้องการการยอมรับ และด้านความ
ขยันหมั่นเพียร ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า องค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชีของ
นักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชีมีมากกว่าหนึ่งองค์ประกอบ และผลการวิเคราะห์ที่ได้นี้ก็สอดคล้อง
กับ สุปัทม์ สุทธธรรม และ พยอม สิงห์เสนห์ (2518 : 7-8) ที่กล่าวว่าคุณสมบัติ
ส่วนตัวของ นักบัญชี ควรเป็นผู้มีวัฒนธรรมสูง บุคลิกลักษณะที่ดี รู้จักตัดสินใจ มีความ
ซื่อสัตย์ มีศีลธรรมอันดีงาม ขยันหมั่นเพียรและตั้งใจทำงาน ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้ทันสมัย
อยู่เสมอ มีความสามารถวิเคราะห์ปัญหา และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543
ซึ่งระบุว่าผู้สอบบัญชีควรมี คุณสมบัติทางวิชาชีพโดยตรงกล่าวคือความซื่อสัตย์และศักดิ์ศรีของ
อาชีพ มีมนุษยสัมพันธ์และการเป็นผู้นำ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและการรายงานข้อเท็จจริง มี
การศึกษาและฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีอยู่เสมอ มีความแม่นยำในเรื่องภาษีอากร
สามารถให้คำแนะนำได้อย่างถูกต้องมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายธุรกิจเป็นอย่างดี

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้คือ คุณลักษณะของ
นักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี มีองค์ประกอบมากกว่า 1 องค์ประกอบและผลการเปรียบเทียบ
คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะทั้ง 8 องค์ประกอบ องค์ประกอบ
ด้านความสามารถทั่วไป ด้านความซื่อสัตย์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 ส่วนด้านความอดทน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี
ด้านความรับผิดชอบ ด้านการการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้านความขยันหมั่นเพียร มีความ
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับด้านความสามารถทั่วไป และด้านความซื่อสัตย์
เพศหญิงและเพศชายแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะการศึกษาหาความรู้การอบรม
เลี้ยงดูของครอบครัว สิ่งแวดล้อมและของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรนำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชีที่วิเคราะห์ได้ ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหรืออบรมแก่นักศึกษาที่เรียนสาขานี้เพื่อให้มีคุณลักษณะนักบัญชีที่ดี เมื่อศึกษาจบหลักสูตรแล้วและประกอบอาชีพจะได้เป็นนักบัญชีที่ดีของหน่วยงานและสังคมในอนาคตได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่นกลุ่มนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยของรัฐบาลหรือของเอกชน ช่วงชั้นที่ศึกษา เพศ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ วิวัฒน์ชนธิษฐ์. (2545). **การศึกษาองค์ประกอบคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(เอกวัตผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- นัดดา นำศรีเจริญสุข. (2536). **การวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นักอ่านที่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัดสำเนา
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1**. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเขต ภิญโญนนตพงษ์. (2545). **ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินผลการศึกษา(หน่วยที่ 3)**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เบญจมาศ พงศ์วัฒนากุล. (2535: 2). **ทฤษฎีบัญชีขั้นต้น**. กรุงเทพฯ
- ประชา ผ่องใส. (2530). **การวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, อัดสำเนา
- พรสิริ ปุระเกษม. (2542). **บทบาทของนักบัญชีและการรายงานการเงิน : วิสัยทัศน์ในทศวรรษใหม่**. วารสารภาชี บัญชีและกฎหมายธุรกิจ. กรุงเทพฯ.
- พะยอม สิงห์เสนห์. (2518). **การสอบบัญชี**. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เมธากุล เกียรติกระจาย. (2529). **ทฤษฎีการบัญชี**. กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ.(2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิรัช วรรณรัตน์. (2538, มกราคม – เมษายน).**การวิเคราะห์ตัวประกอบ**. การวัดผลการศึกษา 16(48)
- ส.วาสนา ประवालพฤษ.(ม.ป.ป.). **การวิเคราะห์องค์ประกอบ**. เอกสารประกอบการสอนวิชา วัดผล 522. ภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมเดช โรจน์คุรีเสถียร .(2542). **การบัญชีธุรกิจ แนวทางสู่ความสำเร็จในวิชาชีพนักบัญชี**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมนิติ.

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีอนุญาตแห่งประเทศไทย.(2538). **มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 – 29**. บริษัท พี.เอ.ลิฟวิ่ง จำกัด.

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีอนุญาตแห่งประเทศไทย.(2530). **ศัพท์ทางบัญชี พิมพ์ครั้งที่ 6** กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2543). **สรุปผลการสัมมนา ระดับภูมิภาค เรื่อง แนวคิด ทิศทาง และแผนการพัฒนาของประชาชนในช่วง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8**. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม. (2533) . **การวิเคราะห์ปัจจัยและการวิจัยทางประชากรศาสตร์**, ในการประชุมทางวิชาการสถิติประยุกต์ ครั้งที่ 4. คณะสถิติประยุกต์. สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.

สุชาติ เหล่าปรีดา.(2536). **การบัญชีธุรกิจ**.กรุงเทพมหานคร : ธรรมนิติ.

สุพัฒน์ สุชาธรรมและพยอม สิงห์เสนห์. (2518). **หลักการบัญชี**. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ.

สุพัฒน์ อุปนิขิต .(2540). **กลยุทธ์การทำบัญชีให้มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ : ธรรมนิติ.

สุภาวดี ศรพรหม. (2541). **การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะการเป็นนักบริการที่ดีของพนักงานหนกรประจำธนาคาร**. ปริญญาโท กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒน ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

เสาวนีย์ เตียวสมบุญ. (2542). **หลักการบัญชี 1**. กรุงเทพฯ : ธนาเพรสแอนด์กราฟฟิค

อังสุณีย์ เกตุทัต และคณะ. (2532). **ทฤษฎีการบัญชี**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสยามการพิมพ์.

อัจฉรา ลักษณะวสันต์. (2534). **การวิเคราะห์องค์ประกอบของความสามัคคีในนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. ปริญญาโท กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒน. อัดสำเนา.

อัญชลี พิพัฒน์เสริญ.(2542). **การบัญชี สำหรับผู้บริหารที่มีใช้กับบัญชี**.

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อัมพร แท้เกษม.(2539). **การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์**. ปริญญาโท กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนประสานมิตร, ถ่ายเอกสาร.

อุทุมพร จามรมาน (2532) . **วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ** . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

American Institute of Certified Public Accountants. (1973). ***Accounting Principles***

Board. Accounting Principles, Original Pronouncement. AICPA, NY : volume

(I & II) June 30.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียนสาขาบัญชี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งในการตอบแบบสอบถามนี้ ไม่มีข้อใดถูกหรือผิด ดังนั้นขอความร่วมมือจากท่านตอบแบบสอบถามนี้ให้ตรงกับความรู้สึกจริง ๆ ของท่านให้มากที่สุด
2. การศึกษาครั้งนี้ ต้องการทราบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศใด จึงขอความร่วมมือให้ท่านใส่เครื่องหมาย 3 ในช่อง p
3. ในการตอบแบบสอบถามให้ท่านพิจารณาข้อความในแต่ละข้อที่กำหนดให้ว่าท่านมีความคิดเห็นความรู้สึกหรือเคยปฏิบัติในข้อความนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด และทำเครื่องหมาย 3 ในช่องแสดงความรู้สึก หรือแสดงปริมาณของการปฏิบัติในระดับต่าง ๆ เพียงข้อใดข้อหนึ่งเท่านั้น ได้แก่

5	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุดหรือปฏิบัติบ่อยที่สุดหรือคิดว่าจริงที่สุด
4	หมายถึง เห็นด้วยมากหรือปฏิบัติบ่อยหรือคิดว่าจริง
3	หมายถึง ไม่แน่ใจ
2	หมายถึง ไม่เห็นด้วยหรือปฏิบัติไม่บ่อยหรือคิดว่าไม่จริง
1	หมายถึง ไม่เห็นด้วยที่สุดหรือไม่เคยปฏิบัติเลยหรือคิดว่าไม่จริงที่สุด

4. โปรดตอบทุกข้อโดยไม่เว้นข้อใดข้อหนึ่ง

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้นักศึกษาทำเครื่องหมาย 3 ในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาที่สุด

ข้อ	ข้อความ	5	4	3	2	1
0.	ท่านนั้นหาความรู้ใหม่ ๆ เสมอ	3				
00.	ท่านสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง			3		

.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

ส่วนที่ 2 คุณลักษณะนักบัญชี

ข้อ	ข้อความ	ระดับความรู้สึก				
		5	4	3	2	1
1	การเก็บเอกสารให้เป็นระบบเป็นสิ่งที่เสียเวลาสำหรับท่าน					
2	อุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงานท่านสามารถแก้ไขได้					
3	ท่านสามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี					
4	ท่านสามารถคำนวณตัวเลขโดยไม่ใช้เครื่องคำนวณอย่างรวดเร็ว					
5	ท่านสามารถทำงานติดต่อกันเป็นเวลานานหากงานนั้นยังไม่เสร็จ					
6	ท่านสามารถจัดทำรายงานให้คนอื่นเข้าใจได้					
7	ท่านคิดว่าท่านเป็นคนเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย					
8	ท่านติดตามข่าวสารความก้าวหน้าของเทคโนโลยีใหม่					
9	ท่านสามารถพูดต่อหน้าสาธารณชนได้ด้วยความมั่นใจ					
10	ท่านชอบวิชาคณิตศาสตร์					
11	วิชาคำนวณเป็นวิชาชอบ					
12	ท่านสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูล					
13	ก่อนการทำงานทุกอย่างท่านต้องวางแผนก่อน					
14	ท่านสามารถอ่านหนังสือแล้วเข้าใจในเวลาอันสั้น					
15	ท่านมีความรู้ด้านกฎหมายทางบัญชี					
16	ท่านสามารถคำนวณตัวเลขได้ถูกต้องแม่นยำ					
17	ท่านสามารถอธิบายงบการเงินทางบัญชีให้คนอื่นเข้าใจได้					
18	ท่านมีความรู้ทางด้านภาษีอากร					
19	ท่านสามารถจัดการและวางระบบในการทำงานและการเรียน					
20	ท่านมีความแม่นยำในการลงบัญชีรายวันและแยกประเภทบัญชี					
21	ท่านสนใจและติดตามข่าวสารทางด้านธุรกิจและบัญชี					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความรู้สึก				
		5	4	3	2	1
22	ท่านคิดว่าการยืมเงินของเพื่อนสนิทแล้วไม่คืนไม่ใช่เรื่องเสียหาย					
23	การนำความลับของคนอื่นไปเปิดเผยเป็นสิ่งที่ไม่ดี					
24	ท่านมักจะพูดถึงแต่สิ่งที่ดีของคนอื่น					
25	ท่านคิดว่าการปลอมลายเซ็นผู้ปกครองลาป่วยไม่ใช่เรื่องผิด					
26	เก็บของมีค่าได้ต้องส่งคืนเจ้าของ					
27	การลอกการบ้านเพื่อนส่งเป็นสิ่งที่ผิด					
28	ถ้าไม่จำเป็นท่านจะไม่โกหก					
29	พอคำทอนเงินเกินท่านจะคืนทันที					
30	ถ้าไม่สบายเพียงเล็กน้อยท่านก็ยังมาเรียน					
43	ถ้าออกห้องคนสุดท้ายก็จะปิดไฟ					
44	ท่านกินอาหารเสร็จจะเก็บจานเอง					
45	เพื่อนเล่าความลับให้ท่านฟังท่านก็จะไม่เล่าต่อ					
46	ท่านมักอาสาช่วยงานกลุ่ม					
47	ก่อนส่งงานท่านต้องตรวจสอบความเรียบร้อยอย่างน้อย 1 ครั้ง					
48	ท่านมักมานั่งรอก่อนอาจารย์มาสอน					
49	ท่านจะทำรายงานเมื่อใกล้เวลาส่ง					
50	ท่านทำงานกลุ่มให้เสร็จก่อนส่งทุกครั้ง					
51	เมื่อถึงเวลาส่งรายงาน แต่ยังไม่เสร็จก็ควรลอกเพื่อน					
52	ท่านคอยเพื่อนที่นัดแล้วมาสาย					
53	ท่านสามารถฟังคำพูดประชดประชันของคนอื่นได้โดยไม่โต้แย้ง					
54	ท่านสามารถรับฟังคำติของผู้อื่น					
55	ท่านยอมที่จะทำงานที่แม้จะยากจนเสร็จ					
56	ท่านไม่เคยนอนหลับในวิชาที่น่าเบื่อ					
57	ท่านทำงานร่วมกับเพื่อนที่ไม่ชอบได้					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความรู้สึก				
		5	4	3	2	1
58	เมื่อท่านทำงานผิดพลาดและถูกตำหนิต่านจะยอมรับผิด					
59	ท่านทำงานให้เรียบร้อยเสมอถึงแม้จะใช้เวลานาน					
60	ท่านทำการบ้านที่ยากจนเสร็จด้วยตนเอง					
61	ควรทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ถึงแม้ว่างานนั้นจะยาก					
62	ท่านรู้สึกท้อแท้ในการทำงานที่ไม่ประสบผลสำเร็จ					
63	เมื่องานที่ทำถูกตำหนิครั้งต่อไปพัฒนาให้ดีขึ้น					
64	สามารถทำงานติดต่อกันได้เป็นเวลานาน					
65	ถ้าเลือกทำงานได้ท่านมักจะเลือกทำงานกลุ่ม					
66	ท่านพร้อมที่จะทำงานร่วมกับคนอื่นเสมอ					
67	เมื่อจัดกลุ่มจะมีเพื่อนหลาย ๆ คนชวนเข้าร่วมกลุ่ม					
68	ท่านยิ้มแย้มทักทายเพื่อนทุกคน					
69	มีคนชมเสมอว่าท่านเข้ากับคนอื่นง่าย					
70	ท่านยอมที่จะทำตามมติกลุ่มถึงแม้จะไม่พอใจ					
71	ท่านสามารถทำงานร่วมกับคนที่ไม่ชอบได้					
72	เมื่อมีกิจกรรมหรืองานประจำปีท่านมักจะเข้าไปมีส่วนร่วม					
73	ท่านมักจะยิ้มแย้มทักทายคนอื่นถึงแม้จะเป็นคนที่ไม่สนิท					
74	ท่านสามารถพูดคุยได้กับทุกคน					
75	เมื่อท่านทำงานเสร็จแล้วก็มักจะช่วยเหลือเพื่อนทำงานยังไม่เสร็จ					

.....ขอขอบคุณมากนะคะที่สละเวลาอันมีค่า

ขอให้ประสบความสำเร็จในการเรียนทุกคนค่ะ.....

ภาคผนวก ข

คำอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามคุณลักษณะนักบัญชี

ข้อที่	คุณลักษณะนักบัญชี	r_{tt}	การพิจารณา
	ด้านความรู้ความสามารถ		
1.	การเก็บเอกสารให้เป็นระบบเป็นสิ่งที่เสียเวลาสำหรับท่าน	.4627	คัดเลือกไว้
2.	อุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงานท่านสามารถแก้ไขได้	.5122	คัดเลือกไว้
3.	ท่านสามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี	.3919	คัดเลือกไว้
4.	ท่านสามารถคำนวณตัวเลขโดยไม่ใช้เครื่องคำนวณอย่างรวดเร็ว	.4370	คัดเลือกไว้
5.	ท่านสามารถทำงานติดต่อกันเป็นเวลานานหากงานนั้นยังไม่เสร็จ	.6380	คัดเลือกไว้
6.	ท่านสามารถจัดทำรายงานให้คนอื่นเข้าใจได้	.5076	คัดเลือกไว้
7.	ท่านคิดว่าท่านเป็นคนเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย	.5796	คัดเลือกไว้
8.	ท่านติดตามข่าวสารความก้าวหน้าของเทคโนโลยีใหม่	.3601	คัดเลือกไว้
9.	ท่านสามารถพูดต่อหน้าสาธารณชนได้ด้วยความมั่นใจ	.5855	คัดเลือกไว้
10.	ท่านชอบวิชาคณิตศาสตร์	.5512	คัดเลือกไว้
11.	วิชาคำนวณเป็นวิชาชอบ	.6129	คัดเลือกไว้
12.	ท่านสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูล	.5005	คัดเลือกไว้
13.	ก่อนการทำงานทุกอย่างท่านต้องวางแผนก่อน	.4466	คัดเลือกไว้
14.	ท่านสามารถอ่านหนังสือแล้วเข้าใจในเวลาอันสั้น	.3079	คัดเลือกไว้
15.	ท่านมีความรู้ด้านกฎหมายทางบัญชี	.4503	คัดเลือกไว้
16.	ท่านสามารถคำนวณตัวเลขได้ถูกต้องแม่นยำ	.6235	คัดเลือกไว้
17.	ท่านสามารถอธิบายงบการเงินทางบัญชีให้คนอื่นเข้าใจได้	.3821	คัดเลือกไว้
18.	ท่านมีความรู้ทางด้านภาษีอากร	.4367	คัดเลือกไว้
19.	ท่านสามารถจัดการและวางระบบในการทำงานและการเรียน	.4152	คัดเลือกไว้
20.	ท่านมีความแม่นยำในการลงบัญชีรายวันและแยกประเภท	.6749	คัดเลือกไว้
21.	บัญชีท่านสนใจและติดตามข่าวสารทางด้านธุรกิจและบัญชี	.6424	คัดเลือกไว้

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะนักบัญชี	r_{tt}	การพิจารณา
	ด้านความซื่อสัตย์		
22.	ท่านคิดว่าการยืมเงินของเพื่อนสนิทแล้วไม่คืนไม่ใช่เรื่องเสียหาย	.6381	คัดเลือกไว้
23.	การนำความลับของคนอื่นไปเปิดเผยเป็นสิ่งที่ไม่ดี	.5500	คัดเลือกไว้
24.	ท่านมักจะพูดถึงแต่สิ่งที่ดีของคนอื่น	.6246	คัดเลือกไว้
25.	ท่านคิดว่าการปลอมลายเซ็นผู้ปกครองลาป่วยไม่ใช่เรื่องผิด	.5156	คัดเลือกไว้
26.	เก็บของมีค่าได้ต้องส่งคืนเจ้าของ	.5895	คัดเลือกไว้
27.	การลอกการบ้านเพื่อนส่งเป็นสิ่งที่ผิด	.5622	คัดเลือกไว้
28.	ถ้าไม่จำเป็นท่านจะไม่โกหก	.4823	คัดเลือกไว้
29.	พอคำทอนเงินเกินท่านจะคืนทันที	.5919	คัดเลือกไว้
30.	ถ้าไม่สบายเพียงเล็กน้อยท่านก็ยังมาเรียน	.5309	คัดเลือกไว้
31.	ท่านคืนเงินที่ยืมของเพื่อนก่อนกำหนด	.5717	คัดเลือกไว้
32.	ท่านคิดว่าการเซ็นชื่อแทนเพื่อนเพื่อให้เพื่อนมีคะแนนเป็นสิ่งสมควรทำ	.6211	คัดเลือกไว้
33.	เมื่อส่งการบ้านไม่ทันท่านก็จะไม่ลอกการบ้านของเพื่อนส่ง	.6211	คัดเลือกไว้
34.	หากมีโอกาстанจะแอบดูเฉลยข้อสอบในเวลาสอบ	.1894	คัดออก
35.	ถึงแม้จะทำข้อสอบไม่ได้ก็จะไม่ลอกคำตอบของเพื่อนที่ทำข้อสอบได้	.5883	คัดเลือกไว้
36.	การนำเงินเหลือของกลุ่มไปใช้โดยไม่มีใครรู้ ไม่ใช่เรื่องเสียหาย	.2563	คัดออก
37.	ถ้าทำผิดแล้วถูกจับได้ถึงแม้ไม่มีหลักฐานก็ต้องยอมรับผิด	.5522	คัดเลือกไว้
38.	เจอมือถือรุ่นใหม่อายุสุดหล่นอยู่ ท่านจะเก็บไว้ใช้เอง	.2428	คัดออก
39.	ท่านคิดว่าการพูดไม่จริงในบางเรื่องเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของคนอื่นเป็นสิ่งที่สมควร	.5797	คัดเลือกไว้

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะหักบัญชี	r_{tt}	การพิจารณา
	ด้านความรับผิดชอบ		
40.	ท่านมักได้รับคำชมว่าเป็นคนมีความรับผิดชอบ	.3915	คัดเลือกไว้
41.	ท่านเข้าเรียนตรงเวลา	.2940	คัดออก
42.	ท่านไม่เคยขาดเรียน	.6129	คัดเลือกไว้
43.	ท่านมักจะได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นำกลุ่มทำรายงานเสมอ	.3931	คัดเลือกไว้
44.	ท่านไม่ชอบวิชาใดก็จะไม่เข้าเรียนในวิชานั้น	.5756	คัดเลือกไว้
45.	ท่านมักจะเข้าเรียนเป็นคนสุดท้าย	.3609	คัดเลือกไว้
46.	ถ้าออกห้องคนสุดท้ายก็จะปิดไฟ	.5707	คัดเลือกไว้
47.	ท่านกินอาหารเสร็จจะเก็บจานเอง	.3808	คัดเลือกไว้
48.	เพื่อนเล่าความลับให้ท่านฟังท่านก็จะไม่เล่าต่อ	.5797	คัดเลือกไว้
49.	ท่านมักอาสาช่วยงานกลุ่ม	.3344	คัดเลือกไว้
50.	ก่อนส่งงานท่านต้องตรวจสอบความเรียบร้อยอย่างน้อย 1 ครั้ง	.4227	คัดเลือกไว้
51.	ท่านมักมานั่งรอก่อนอาจารย์มาสอน	.4512	คัดเลือกไว้
52.	ท่านจะทำรายงานเมื่อใกล้เวลาส่ง	.4138	คัดเลือกไว้
53.	ท่านทำงานกลุ่มให้เสร็จก่อนส่งทุกครั้ง	.5166	คัดเลือกไว้
54.	เมื่อถึงเวลาส่งรายงาน แต่ยังไม่เสร็จก็ควรลอกเพื่อน	.4279	คัดเลือกไว้
	ด้านความอดทน		
55.	ท่านคอยเพื่อนที่นัดแล้วมาสาย	.5343	คัดเลือกไว้
56.	ท่านสามารถฟังคำพูดประชดประชันของคนอื่นได้โดยไม่โต้แย้ง	.6923	คัดเลือกไว้
57.	ท่านสามารถรับฟังคำติของผู้อื่น	.6505	คัดเลือกไว้
58.	ท่านยอมที่จะทำงานที่แม้จะยากจนเสร็จ	.4395	คัดเลือกไว้
59.	ท่านตั้งเป้าหมายแล้วต้องทำให้สำเร็จ	.2547	คัดออก
60.	ถึงแม้จะง่วงนอนแต่ท่านก็ยังจะนั่งเรียนจนหมดเวลาเรียน	.1351	คัดออก
61.	ท่านไม่เคยนอนหลับในวิชาที่น่าเบื่อ	.3584	คัดเลือกไว้
62.	ท่านทำงานร่วมกับเพื่อนที่ไม่ชอบได้	.5600	คัดเลือกไว้
63.	เมื่อท่านทำงานผิดพลาดและถูกตำหนิท่านจะยอมรับผิด	.3947	คัดเลือกไว้

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะหักบัญชี	r_{tt}	การพิจารณา
64.	ท่านทำงานให้เรียบร้อยเสมอถึงแม้จะใช้เวลานาน	.3526	คัดเลือกไว้
65.	ท่านทำการบ้านที่ยากจนเสร็จด้วยตนเอง	.3862	คัดเลือกไว้
66.	ควรทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ถึงแม้ว่างานนั้นจะยาก	.3657	คัดเลือกไว้
67.	ท่านรู้สึกท้อแท้ในการทำงานที่ไม่ประสบผลสำเร็จ	.7195	คัดเลือกไว้
68.	เมื่องานที่ทำถูกตำหนิครั้งต่อไปพัฒนาให้ดีขึ้น	.7387	คัดเลือกไว้
69.	สามารถทำงานติดต่อกันได้เป็นเวลานาน	.5893	คัดเลือกไว้
70.	ท่านจะเลิกคบกับเพื่อนที่นินทาท่าน	.2908	คัดออก
ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์			
71.	ถ้าเลือกทำงานได้ท่านมักจะเลือกทำงานกลุ่ม	.6880	คัดเลือกไว้
72.	ท่านพร้อมที่จะทำงานร่วมกับคนอื่นเสมอ	.3580	คัดเลือกไว้
73.	เมื่อจัดกลุ่มจะมีเพื่อนหลาย ๆ คนชวนเข้าร่วมกลุ่ม	.3546	คัดเลือกไว้
74.	ท่านยิ้มแย้มทักทายเพื่อนทุกคน	.3873	คัดเลือกไว้
75.	เมื่อมีความเห็นไม่ตรงกับท่านมักรู้สึกหงุดหงิด	.2428	คัดออก
76.	มักจะมีเพื่อนใหม่ ๆ เข้ามาทักทายท่าน	.2823	คัดออก
77.	มีคนชมเสมอว่าท่านเข้ากับคนอื่นง่าย	.3614	คัดเลือกไว้
78.	ท่านยอมที่จะทำตามมติกลุ่มถึงแม้จะไม่พอใจ	.6799	คัดเลือกไว้
79.	ท่านสามารถทำงานร่วมกับคนที่ไม่ชอบได้	.3657	คัดเลือกไว้
80.	เมื่อมีกิจกรรมหรืองานประจำปีท่านมักจะเข้าไปมีส่วนร่วม	.3950	คัดเลือกไว้
81.	ท่านมักจะยิ้มแย้มทักทายคนอื่นถึงแม้จะเป็นคนที่ไม่สนิท	.6746	คัดเลือกไว้
82.	ท่านชอบเล่นกีฬาที่ไม่ต้องเล่นเป็นกลุ่ม	.2428	คัดออก
83.	ท่านสามารถพูดคุยได้กับทุกคน	.6926	คัดเลือกไว้
84.	เมื่อท่านทำงานเสร็จแล้วก็มักจะช่วยเหลือเพื่อนทำงานยังไม่เสร็จ	.3523	คัดเลือกไว้
85.	ถ้ามีงานส่วนรวมให้ช่วยถ้าท่านเลียงไม่ทำได้ ก็จะเลียง	.3890	คัดเลือกไว้
86.	ท่านจะปฏิบัติกับทุกคนด้วยความสุภาพ	-.0297	คัดออก

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตน์	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระวีวรรณ พันธุ์พานิช	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ อมรา ครองแก้ว	คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
อาจารย์ วรภรณ์ โพธิเงิน	คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก ง
หนังสือขออนุมัติในการเก็บข้อมูล

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล

นางสาวทิวาพรรณ อนวงศ์

วันเดือนปีเกิด

30 กันยายน 2519

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

124-126 ศูนย์การค้าแฮปปี้แลนด์ คลองจั่น บางกะปิ
กรุงเทพมหานคร 10240

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2542

บริหารธุรกิจบัณฑิต (บ.ธ.)
มหาวิทยาลัยพายัพ

พ.ศ. 2546

การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม)
สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ